

AZ ALSÓBORSODI REF. EGYHÁZMEGYE

1917. ÉVI DECEMBER HÓ 11-ÉN TARTOTT
ESPERES BEIKTATÓ RENDKIVÜLI — ÉS
1918. ÉVI MÁJUS HÓ 2-ÁN MISKOLCZON
TARTOTT TAVASZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

FARKAS ISTVÁN

EGYH. M. LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

MISKOLCZ, 1918.

NYOMATOTT A LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL

AZ ALSÓBORSODI REF. EGYHAZMEGYE 1917. ÉVI DECEMBER HÓ
11-ÉN MISKOLCZON TARTOTT RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen vannak: Szalóczy Pál helyettes esperes és báró Vay Elemér, később Tóth Béla esperes és báró Vay Elemér egyházmegyei gonodnok elnöklete alatt: id. Sólyom Gyula, Szabó András, Gaál Ferenc, Tóth István, Bónis Bertalan, Deák Gyula, Dr. Rácz György, Lossonczy István tanácsbírák, Csorba György főgimnáziumi tanár képviselő, Baksa Lajos, Csiky Béla, Nagy Bertalan és Putnoky István tanító képviselők; Farkas István lelkészi, Puky László világi főjegyzők; Pósa Péter és Román Ernő lelkészi, Dr. Regéczy József világi aljegyzők.

A gyülekezetek részéről: Alsózsoltca: Román Ernő; Ároktő: Kiss Albert; Átány: Diószeghy Mihály; Borsodharsány: ifj. Sólyom Gyula; Böcs: Fekete Gyula; Bükkaranyos: Mauritz Arpád; Cserépfalu: Pósa Péter; Diósgyőr: Komjáthy József; Eger: Tóth István; Felsőábrány: Gergely Béla; Gelej: Kenyeressy Károly; Hejőpapi: Szabó Bertalan; Igriczi: Gecse Albert; Kistokaj: Váradí Pál helyettes lelkész; Ládháza: Eötvös Ferenc; Mezőcsát: Szalóczy Pál; Mezőkeresztes: Szabó András, Vajda Sándor; Mezőnagymihály: Szabó József; Miskolcz: Dr. Tüdös István, Tóth Béla, Farkas István; Poroszló: Gaál Ferenc; Sály: Szakács Pál; Szirma: Apostol Bertalan; Tiszanána: Kérészi Barna; Tiszatarján: Ferenczy Dániel; Tiszavalk: Takács Mihály; Hejőcsaba: id. Sólyom Gyula; Vatta: Gere Lajos; Noszvaj: Bodnár Béla.

Érdeklődők között tanítók és segédlelkészek. Jelen voltak ezeken kívül: Duszik Lajos miskolczi ág. ev. lelkész és Bottlik József Borsodvármegye főispánja.

1. Báró Vay Elemér szíves szavakkal üdvözölvén a megjelenteket,
a gyűlést megnyitja.

2. A gyűlést alkotó tagok számba vétele után
egyházmegyei gondnok a gyűlést törvény szerint meg-
alakúlnak jelenti ki. Távolmaradásukat igazolták: Papp-
szász Lajos, Andó Lajos, Bodolay István, Bársony

György, Halászi József, Molnár Gyula, Maklár Papp Ernő s Horváth Bertalan.

3. Egyházmegyei gondnok jelenti, hogy jelen gyűlésünk főtárgya az újonnan megválasztott esperes beiktatása. Fe'lvívja főjegyzőt a választási jegyzőkönyv felolvasására. Tudomásul vétetett, hogy 57 érvényes szavazatok közül Tóth Béla miskolci lelkészre 42 szavazat esvén, az esperesi állásra — általános szótöbbséget nyerve — megválasztott. Az egyházkerületi szabályrendelet utasításának megfelelően az esperes ünnepélyes beiktatása a Kossuth-utcai templomba tüzetvén ki; egyházmegyei gondnok felhívja a közgyűlést a beiktatási ünnepélyen való megjelenésre s ez időre a gyűlést felfüggeszti.

4. *Esperes beiktatás.* A gyűlést alkotó tagok és érdeklődők elfoglalván helyeiket az Isten házában, a 74-ik dicséret 1-ső versének, majd fennálló énekül a CXXXV. zsoltár 1. versének eléneklésével veszi kezdetét az ünnepélyes istentisztelet. Gyülekezeti énekül a XXV-ik zsoltár 2 első verse vétetett fel s ennek eléneklése után Szabó András tanácsbíró, mezőkeresztesi lelkész szívből fakadó, nemesen egyszerű imádságával ragadta a lelkeket a mennyei hajlékok felé. Jegyzőkönyvünk lapjain megörökítetteti rendelt szép imádsága így hangzott:

Hatalmas Felség, édes jó Atyánk! Háborúságok idejében, e békételen világ vérrel, könnyel öntözött mezejéről ide gyülekeztünk a békesség megszentelt hajlékába, hogy a közös ének és imádság szárnyain Hozzád emelkedve, lélekben és igazságban imádjunk Tégedet. Ez illet Tégedet, dicséret és imádat, mert egyedül való, szent és tökéletes vagy jó Atyánk: Te ura vagy a végtelen időnek és felette állsz minden változásnak. Ki beszélhetné el a Te hatalmat s ki mérhetné meg a Te szereteted mélységét? Hatalmad végtelen mint az idő, szereteted mély mint a szülei szív.

Hatalmad erejével alkottál hegyeket s fakasztottál forrást, tengereket. Tied az egek, a föld is a tied. A Te kezed erős, a Te jobbod méltóságos. Kibocsátod lelkedet s megújítod a föld színét: tavaszt hozol kietlen tél után, bimbót fakasztasz száraz ágakon s mikor minden áldását meghozta a nyár áldott érlelő melege, ősz adsz, szomorú, bánatos ősz, amelyben minden hulló levél és tűnő napsugár a mi életünk tovatűnését s a Te örök hatalmat hirdet.

De szereteted is örök, jó Atyánk s ez a mi boldogságunk. Előbb szeretted minket, mint mi Tégedet. Te lelked szépségét szótted a világba, szíved szeretetét is beleárasztottad Fiad életében s halálában.

A Te szíved tengernyi szeretetéből a mi szívünk szeretetforrását is táplálsz, akarunk a jóra vezérled és megszenteled; mélységes szereteted védi, oltalmazza, tartja fenn a Te anyaszentegy-

házadat, annak nagyjait és kicsinyeit. Ez állit időről-időre anyaszentegyházad kormányzására vezéreket, kik előljárván a nép előtt, fénylenek mint a nap, kiknek életök sem drága a Krisztusért. Felséges Isten, édes jó Atyánk! a te szereteted állította a mi egyházmegyénk élére azt a hittestvérünket is, akit most nagy kegyelmed szerint diszes és szép állásába beerősítünk. Óh, áldd meg őt, édes jó Atyánk, ő benne áldd meg az Ároni családot, mely nem egy nagy férfiút adott már a Te anyaszentegyházadnak. Sokasítsd meg az ő erejét, gazdagítsd a nála elhelyezett talentumokat, hogy teremjenek 30, 60, sőt 100 annyit, a Te Neved dicsőségére, ember testvéreink boldogítására, anyaszentegyházadnak felvirágoztatására. Töltsd be az ő áldozatos jó lelkét hittel, szeretettel és reménységgel, hogy híven és igazán viselkedvén, kormányzása alatt béke, szeretet és egyetértés egymást csókolva ölelgessék.

Felséges Isten, édes jó Atyánk! Te, ki oly sokszor meghallgattad már könyörgésünk szavát, bételjesítetted szívünk, lelkünk vágyát. Hozzád könyörgünk a Te anyaszentegyházadért, közelebb e helyre letelepedett gyülekezetedért. Áldd meg ennek előljáróit és tagjait, áldd meg nagyjait, kicsinyeit, töröld le a sírók könnyeit.

Könyörgünk Neked a mi édes magyar hazánkért, nemzetünkért, áldd meg ennek minden vérrel áztatott rögét, szenteld meg minden könnyel öntözött porszemet, hogy azokon megelégedés, egyetértés és testvéri szeretet virágai díszeljenek. Könyörgünk Neked harctéren küzdő fiainkért, esdve kérünk eléged meg már szenvedéseiket. Hozd haza fiát öreg szüleinek; hitvesét az ifjú nőnek, apját a gyermeknek, hogy feledve a múltnak sok borzalmait, nagy szenvedéseit, együtt áldjanak Tégedet mint szabadító és megtartó Istenünket.

Könyörgünk Neked kórházban synylődő beteg hős fiainkért, az idegen országban szenvedő fogolytestvéreinkért, kérünk Tégedet, hogy a betegek sebeit gyógyítsd meg, a szenvedő foglyokat vezérelj vissza, kit-kit az őket szívszakadva váró kedveseihez. Könyörgünk Neked, hogy ne büntesd már a világot a bűnért, küld le magas egeidből a békesség galambját, a béke olajágával; hozd el a békét, melyért annyi könny hullott már a földre, annyi imádság szállott fel Hozzád az égre. Óh hozd el, mert egyedül Te hozhatod el, én Istenem, édes Atyám! Ámen.

Imádság után a XXV-ik zsoltár 9-ik verse csendült fel a gyülekezet ajkán. S míg az éneklés tart, az egyházmegyei tisztikar körülállja az Urasztalát. Majd Báró Vay Elemér egyházmegyei gondnok — az úrasztala előtt megállva — előterjeszti az esperes választás eredményét s felhívja a meg-

választott esperest az eskü letételére. A főjegyző elmondása mellett az esküt az esperes letévé, egyházmegyei gondnok átadja az egyházmegye hivatalos pecsétjét s az alább következő szívből fakadó kedves beszéddel üdvözölte az új elnök társát:

Nagytiszteletű Esperes Ur! Szívesen üdvözlöm Nagytiszteletűségedet, mint elnöktársamat. Nagytiszteletű úr immár az 5-ik esperes, akivel együtt ülöm az elnöki széket s hiszem, hogy a miként a többiekkel, úgy nagytiszteletű úrral is békességes együttműködésben fogom intézhetni az egyházmegye ügyeit. Ezennel átadom nagytiszteletű úrnak az egyházmegye elnöki jelvényét, a pecsétet, mely az Ön édes atyjától indult el én hozzám s im most visszatér a fiúhoz. Kívánom, hogy amily igazsággal, bölcsességgel, szeretettel párosult megértéssel, pártatlansággal viselte e jelvényt az atya, akként viselje a fiú is. — Erre Isten megáldó kegyelmét és segedelmét kérem.

A beiktatás után Farkas István lelkeszi főjegyző üdvözölte az esperest az egyházmegye nevében. Üdvözlő beszéde alább olvasható:

Nagytiszteletű Esperes Ur! Kevés szóval, de nagyrabecsülésből eredő tisztelettel, hivatalos kötelességet végezve bár, de szívem mélyéből fakadó meleg szeretettel üdvözlöm Nagytiszteletedet, a vezérségre elhívó alsóborsodi egyházmegye nevében.

Nem hízelgő dicséret mondással, nem minden áron szépeket mondani akarással állottam én ide . . . hiszen a vezérségre való szeretetteljes elhívása beszél s dicsér szavak nélkül is! De úgy ismerem, hogy mint férfiakhoz illik is, nem vágyódott soha virágos szavakba foglalt dicséretekre, de meg ilyen hízelgő munkát végezni — nem volt a kenyerem nekem sem sohasem!

Nem szavakra, tettekre, szent fogadás tevésekre van szükség ma mindenütt!

Tettekre van szükség különösen most, mikor a porotestantizmus dicsőséggel megharcolt 400 esztendő évfordulóján, csak napokkal ezelőtt, valósággal a szívünkbe markolt, tettekre kötelezett a megelevenedett múlt. Mikor a sírjuktól hozzánk haza jöttek, az apostoli buzgóságú, martirokká lenni kész bátorságú reformátorok, hithősök s gályarabjaink s felséges küzdelmük igézetesen csodálatos dolgai, a kezükre rakott bilincsek csöngése is azt kiáltották felénk: Itt van a példánk . . . Kövessétek! . . .

De tettekre ébreszt még inkább az a bámúlatos küzdelem, mely csatamezőkön esztendők óta pusztítja fajtánk, apasztja vérünk s teszi siralomházzá házainkat . . . de amely küzdelemben glóriával körülvont névvé lett — az eszmények koronája, a szabad, a boldog hazáért küzdő, magyar katona neve!

A magyar protestantizmus életének, küzdelmének végső célja soha nem volt önző, csak a maga, a felekezete hasznát kereső életcél.

Öntudatos küzdelmünk végső célja: a krisztusi eszmény, a közös emberi boldogság megvalósítása volt elejétől fogva. Ezért omolt elődeink vére, ezért kell harcolni nekünk is!

S ha megostoroztak bennünket, ha koldús szegénység volt a jutalmunk azért, mert eszményeink valóráválásáról álmodoztunk, szenvedtünk szótlan! de szemébe néztünk bátran az életnek s egész világ tudja, hogy „Istenért, hazáért és emberi szabadságért“ soha és sehol nem omlt annyi vér, mint itt a magyar földön.

Lehattunk s lehetünk szegények; lehetett s lehet is mellőztetés az osztályrészünk ma is, de a kálvinista papok és híveik mindig elől jártak ott, hol eszményekért tenni is, merni is, áldozni is kellett!

Nagytiszteletű Esperes Ur! Legszebb férfi korában, mikor csak egy szűk lépés választja még el az álmokat álmodó, látásokat látó ifjú kortól, mikor az elme fénye teljében ragyog, az akaratereő tettekre sarkal, veszi kezébe azt az eszményeinkkel tele írott lobogót, melyet mi önszántunkból adtunk a kezébe.

Nos hát, legyen az a zászló magasra kitarva! Ne csak egyházmegyénk anyagi, közigazgatási s bírósági ügyeiben legyen elől ülő közöttünk, hanem közös eszményeink megvalósításáért is fáradozzék! Hivogasson minket maga köré, közel a szívéhez s most, mikor ezernyi ezerek „búja, baja viharzik körülöttünk“, egyesült erővel tegyünk is, merjünk is, dolgozzunk is eszményeink valóráválásáért!

Ugy ismerjük, mint az igazi kálvinista papok e nevéhez méltó utódját. Eddigi életének jelszavai: egyenesség, hűség, igazság és becsületesség. A karja erős. Kezében lobogónk nem remeg. A szíve bátor. Nos hát: Előre! Az Isten nevében!

Vezér — mi követünk téged!
áldjon meg az Isten! . . .

Az esperes a pecsét átvétele után, a kettős üdvözlésre adott köszönő válasza elmondása s magának az esperesi hivatal szolgálatára való felajánlása után, kezét fog az egyházmegyei tisztkarral. Majd a szószékre menvén, a következő tartalmas, szónoki hévvel előadott s igen értékes székfoglaló beszédet és áldó imádságot mondotta:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Az isteni kegyelem végtelenül gazdag tárházának kifogyhatatlansága s az emberi léleknek a *mával* s a *ma* által nyújtott lehetőségekkel szemben tanúsított mindenkori s folytonos elégedetlensége az alapja a soha meg nem szűnő, a mindig élő megújulásra való törekvésnek. Az, aki előtt az időnek nem volt kezdete s nem lesz vége; akinek számára nincs elmúlt és nincs jövő, akinél a teremtés gondolata maga a *lét* s évezredeknek emberi ésszel meg nem mérhető távola a jelennek átélése, a jelennek történése: örök időközön át ajándékoz a képére és hasonlatosságára teremtett ember lelkének a dolgok helyes megismeréséhez szükséges tehetséget s cselekvésre kész erőinek teljesen átérzett elégtelensége mellett is előre törekvő akaratot. E lelkünkbe plántált fának, a haladásra törekvő akaratnak gyökérszájai az

örökkévalóság dús táplálékot nyújtó talajából szívják az erőt, mely által az időben születő és elmúló ember létezését, életet keres magának az örökkévalóságban. Számunkra az örökkévalóság megismerése végességünknel fogva lehetetlen, mert hiszen Pál apostol szerint *hitben járunk s nem látásban* (II. kor. 5.7) de hitünk kiolthatatlan lángja, melynek e föld határain túlvetődő fényében *tükör által homályosan látunk* bár, visszfénye annak a világosság-nak, melyet *színről színre* látni örök vágya a kebelnek. Aki az időben él és munkál, az át nem élheti az örökkévalóság gondolatát s az ezernyi ezer emberöltő története mégis azt bizonyítja, hogy a *mindent, még az Istennek mélységeit is vizsgáló lélek* (I. kor. 2.10) igyekszik áttörni az előtte gátul emelkedő időnek korlátait, melyeknek legyőzése ha elérhetetlen is, de megközelítése az örökké tökéletesedés Krisztusi parancsa alapján az örök idő és az emberi élet idő egymáshoz való viszonyának arányában teljesítendő kötelességül tűnik fel. S habár az egyesnek élettörténete a végtelenhez viszonyítva annyi nyomot is alig hagy, mint a hajó útja a tenger vízének a világot átölelő tükörén: az erkölcsi és szellemi javainak előbbvitelére teremtett ember örök kötelessége a neki ajándékozott idő és erő mértéke szerint a haladás eszményi céljának munkálása; kötelessége a vallásos vonatkozásoktól teljesen távol is: az örök reformáció. Ha pedig vallásos s még közelebről: egyházi szempontból mérlegelünk, nekünk reformátusoknak, nekünk református egyháznak, a kultur emberiség legnagyobb haladást mutató négy századának életében elfoglalt helyzetünk parancsolta kötelességünk, hogy az örök haladás országútján netalán előforduló akadályok elhárítói, az út egyengetői, a cél kitartó munkásai s ezek által a mi hitünk örökkévaló fejedelmének igaz tanítványai legyünk.

Emlegették a négyszázados évfordulóhoz közeledőben a protestantismus csődjét. A nem egyedül álló, sőt itt-ott ismétlődve előforduló aggodást keltő jelenségek statistikájára támaszkodva, a feladatát már bevégzett, tengődésre kárhoztatott s végképen elaggott öreghez hasonlították a reformáció egyházait: csodálatos! az újkor szellemébe bele nem illőnek mondván egész szerkezetét, eszméit és eszményeit. Nos, én azt hiszem, hogy ez a beállítás teljesen elhibázott. Hogyan? hát a mai prot., közelebb református egyház papságának kezéből kiesett már az *Életnek* könyve, avagy a beszédek, melyeket ama szelíd, szerény és alázatos szólott, nem *Lélek* és *Élet* már? Az egyetemes papság szikla szilárd hitű vitézei elfeledkeztek volna az egy szükséges dologról; elváltoztatták volna az ő istenöket bálványra s nem világosság fiait többé? Az ige hirdetői nem ismernék már a forrást, melynek vize örök életre táplál? A tanítók nem a világ sói már s megízeltlenedtek talán? A vének tanácsa elerőtlenedett a nyáj vezetésére?

Nem, nem! Mindez tévedés!

A református egyház nem a tömegvonzás fizikai törvényének magára nézve előnyös kiaknázása révén akarja boldogulásának meg nem dönthető fundamentumát lerakni, hanem az egyesek lelkében törekszik a hitnek oly

erős és megvitatatlan szikla várát megépíteni, hogy azon a poklok kapui sem diadalmaskodhassanak; a református egyház szellemétől idegen az, hogy megelégedjék az erők központba gyűjtése által gyorsan elérhető, de múltó értékű napi sikerekkel s azoknak gloriifikálásával, akik a sikerek elérésében a magok számlája javára oroszán részt könyvelhetnek el; sőt! a megosztott erők táplálását ismeri feladatául, egyrészt az egyéneket, másrészt az eklézsiákat, mint külön álló egységeket akarja olyanokul tudni, mint akik illetve amelyek megszűnés nélkül kovászai, izesítői egyházi és hazai társadalmaknak s az egyház, a haza, sőt az egész emberiség boldogságának sokszor legyőzhetetlennek látszó akadályok leküzdésével is észrevétlenül, jutalmazatlanul munkálói, előmozdítói. — Hogy e munka szakadatlanul folyik, négyszáz év bizonyosság reá; hogy olykor nem a rendez előretöréssel, sőt sikertelenséggel, az megérthető. A napfoltok és napfáklyák változó rendje természetszerű. Annyi azonban nagyon valószínű, hogy az a hullámvölgyelet, melybe az utóbbi évtizedek alatt prot. egyházaink jutottak, annak a megérzésnek következménye, amellyel a világ várta azt a apotokolyptikus világfelfordulást, melynek sötétjét a béke adventjének halvány csillagfénye csak most rezgi át. A minden erőnk teljesen igénybe vevő háború tanulságai megfogják érlelni számunkra a maguk értékes gyümölcseit, s a béke verőfénye már majd azokon az eredményeken ömlik el, melyek hazánk s benne egyházunk haladásának nemcsak intézményes, hanem szívereinkben keresztül az életbe ültetett s épen ennél fogva hatékony biztosítékai.

Homloktérben áll ezek között s jelentőségében súlyával a többiek szinte eltörpíti a 48 : XX., amelyben a felekezeti jogegyenlőségre s az anyagi ellátás jogszerű igényére vonatkozó rendelkezéseknek valóra válása nem specialis protestáns, hanem főképen országos érdek. Közegyházunknak a haza szolgálatára történő megerősödése; az eklézsiáknak elesettségből való kiemelkedése; anyagi és szellemi megerősödésekkel együtt külső és belső erőknek hatékonyabbá válása s fejlődésöknek mértani haladvány arányában növekvő lehetősége, a jövőnek azt a varázslatosan szép képét tárja fel előttünk, melyben az egyesek keblében munkás életrekelő hit buzogtatja az ekklézsiái életnek sok ezer irányából egy célra vezető erőket, melyeknek lebiró eredője *foglyúl ejt minden gondolatot, hogy engedelmeskedjék a Krisztusnak.* (II. Korinth. 10. 5.)

Nagytisztelétű Egyházmegyei Közgyűlés I

Ez elérni óhajtott jövő útjának egyengetése a hívők közösségének együttes kötelessége bár, mégis midőn a nagymúltú alsóborsodi egyházmegye esperesi székét elfoglalom, a vállaimra nehezedő óriási felelősség súlya alatt roskadozni érzem gyöngye erőmet; mert a teendők sokasága, különösen a megpróbáltatások mostani napjaiban, megszaporodott azokon, akik az egyenlők között vezérül állítottak. Az anyaszentegyház hitelveinek fenntartása, törvényekben biztosított jogainak, szabadságának, alkotmányának

fejlesztése, külső-belső építése, rendjének, békességének előmozdítása, szünetleni munka mellett is, emberi erőt majdnem túlhaladó feladat, melyet Isten kegyelme és segedelme mellett azoknak odaadó segítségével sikerülhet elérnem, kik velem együtt szolgálандák a Krisztus anyaszentegyházát.

A szent szolgálat, melyre elhívtam, nem *a halálnak betűkkel kövekbe vésett szolgálata, hanem a léleknek sokkal inkább dicsőséges szolgálata.* (II. korinth. 3. 7—8.) E szolgálat munkája nehéz lesz gyarlóságaim miatt, de terhemem könnyít a tapasztalat, buzgóság s az elhivatásnak az az eddig is nyilvánvaló készsége, mely közvetlen munkatársaim s azok között első sorban is elnöktársam óhajtott s bizton reménylett támogatásában válik élővé. Most is fülembé csengnek a gondnoki székfoglaló beszéd Hejőpapiban 20 év előtt elhangzott bizonyoságtévő szavai: „a református egyház vallásos alapelvei szerint, amellet, hogy vallását és a hazát együtt tartja Isten adományának; őket mint két ikertestvért dédelgeti, szereti, egymásban egymásért védi jogait, Isten és Krisztus után vallásában első sorban a hazát imádja.“

Az idézett szavakat úgy ismétlem én most e helyen, mint szívemmel átérzett, minden gondolatommal helyeselt s törekvéseim izzó hevületében élővé és hatóvá érlelni szándékolt hitvallásomat s így kérem a Méltóságos Gondnok urat támogató segítségre.

E támogatást és segítséget kérem a lelkészi és világi tanácsbírói és jegyzői kartól, hogy odaadó közös munkálkodásunk Isten dicsőségére gyümölcsöző eredményeket érhessen el egyházmegyénk és egyházai javára.

Lelkésztestvéreim! Presbytertársaim! Egyházmegyénk egyházainak tanárai, tanítói, tanítónői! Mindnyájan munkatársaim vagytok ti, kik az ekklesiák népe vallásos erkölcsi életének irányítását közvetlenül intézitek, kérlek titeket, hogy a ti irántam eddig tanúsított jóindulatú támogatástokat tőlem meg ne vonjátok!

Miképen egyik vassal a másikat élesítik, aképen az ember élesíti az ó barátjának orcáját.

Ha összegyülekezéseink alkalmával eltérő felfogások, ellenkező vélemények kélnek egymással nemes versenyre, legyen e verseny szava közöttünk a léleknek, ne pedig a testnek beszéde, mert *a testnek gondolata halál, a lélek gondolata pedig élet és békesség.* (Róm. 8. 6.)

Igy a mi odaadó munkálkodásunk s fáradni meg nem szűnő buzgóságunk megtermi a jó és nemes gyümölcsöket a gyülekezetek kicsinyei és nagyjai, köz és tanácsos rendei között, a hívek szívének tiszta lángolásában, az anyaszentegyház kőfalának sikeres építésében Isten nevének dicsőségére!

Isten! ki a te gyarló szolgáló életét híven vezérelted s kegyelmedet hozzá sokképen megmutattad, óh légy gyámolul, erőtlenségemben dicsőítsd meg szent erődöt; míg a szolgálatnak oltárán égnek hálaadó fohászaim, légy segítségül, hogy neved dicsőségére munkálkodhassam.

Legyen, óh legyen a te áldásod e gyülekezeten, mely itt Eléd borul. Szereteted s jószágod áldott napjának sugárait áraszd szét itt, hogy minden

lélek Téged dicsérjen. Tartsd meg a te népedet és áldjad meg örökségedet, óh Isten, kinek dicsőség légyen a mi Urunk Jézus Krisztus által mind örökké Amen.

5. Az ünnepi istentiszteletről visszajövén, a félbeszakított gyűlést — az új esperes foglalván el a lelkész elnöki széket — egyházmegyei gondnok újból megnyitja s

közgyűlés az ünnepély lefolyását és az ott elhangzott imádságot és beszédeket jegyzőkönyvének lapjain megörökíttetni határozza.

6. Helyettes esperes időközi jelentése teljes egészében felolvastatván, jegyzőkönyvünkbe felvételre rendeltetett. E jelentés alább következik:

Nagytisztelű Egyházmegyei Közgyűlés!

Az alatt a három hó és 10 nap alatt, ameddig a Nagytisztelű Egyházmegyei Közgyűlés megbízásából a helyettes esperesi állást betöltöttem, az esperesi hivatal ügykörében előfordult eseményekről s általam végzett közérdekűbb dolgokról a következőkben terjesztem elő rövid jelentésemet.

Mindjárt, mihelyt a hivatal vezetését átvettem, körlevélben hívtam fel az egyházak lelkészeit az esperesi, lelkézi tanácsbírói és világi II-od aljegyzői állások betöltése céljából adandó szavazatok beküldésére.

A segédlelkészek elhelyezésében az a változtatás történt, hogy a Borsodgesztre rendelt Bodnár Ferenc és a Mezőkövesdre rendelt Szigethy Ferenc s. lelkészeket kölcsönös kívánságaik szerint megcseréltem és Bodnár Ferencet Mezőkövesdre, Szigethy Ferencet pedig Borsodgesztre helyeztem át október 1-i határidővel. Két új segédlelkész jelentkezett egyházmegyénkbe való felvételre, u. m. Tóth Sándor és Iván József. Mindkettő Gömörből. Okmányaik rendben lévén, Tóth Sándort Hejőbábara és Iván Józsefet pedig Átányba rendeltem, ugyancsak október 1-i határidővel. Ezek kérik egyházmegyénkbe való bekebeleztetésüket.

Szeptember 22-én az egyházkerületi pénztár különböző címeken 5185 korona 66 fillér segély-összeget küldött egyházmegyénknek. Hogy a segélyre szorultak minél előbb hozzájussanak a segedelemhez, a segélyosztó-bizottságot Miskolczon október 11-re összehívtam, mely a segélyeket megszavazta és utasította a pénztárnokot azoknak a folyósítására. A segélyosztó-bizottság jegyzőkönyve tavaszi egyházmegyei közgyűlésünkre fog beterjesztetni.

Szeptember 23-án volt a borsodgeszti lelkészválasztás, melynek vezetésére az elnökség nevében Dr. Rácz György és Szabó András tanácsbírákat kértem fel. A beérkezett jelentés szerint a választás simán és rendben folyt le. Megválasztatott Várady Pál kistokaji helyettes lelkész. A törvényes határidőn belül 10-nél több választó aláírásával felelőtlenség adatott be a választás ellen 100 korona óvadék lefizetésével. Ez az ügy jelenleg ügyészi véleményezés alatt áll.

Szeptember 24-én a konventi végrehajtó-bizottság leküldte Csiszár Béla tiszaozlári lelkész nyugdíjaztatására vonatkozó határozatát, mely szerint nevezett lelkész 1918. január 1-vel 35 évi szolgálat után nyugdíjaztatik. Ez a határozat, miután ellene Csiszár Béla 30 napon belül nem felebbezett, jogerőssé vált.

Október hó 4-én bontattak fel az esperesi, lelkészi tanácsbirói és világi II-od jegyzői állásra beadott szavazatok. A szavazatbontásról felvett jegyzőkönyv e közgyűlésünkre beterjesztetett.

Ideiglenesen megerősítettem Németi Margit dorogmai rendes tanítónő és Baksa Ilona alsószolczai ideiglenes tanítónő megválasztatását, az államsegély megnyerhetése végett; ellenben nem erősítettem meg a Katona Kálmán ároktői tanító felsőábrányi tanítónővé való megválasztatását, mert ez a választás ellenkezik az egyházkerületi szabályrendelettel, amennyiben feltételül kikötötte, hogy a megválasztott tanító azonnal köteles elfoglalni állását, holott a szabályrendelet világosan kimondja, hogy az évközben megválasztott tanító csak a következő iskolai év szeptember 1-én foglalhatja el új állását és Katona Kálmán előzetes figyelmeztetésem ellenére is beköltözött az ábrányi egyházba. E választás iratait jelen közgyűlésünk elé terjesztem, méltóztassék felette határozni.

Az alsóborsodi egyházmegye területén fekvő missziói és társegyházak kimutatását a szükséges helyesbítésekkel ellátva a püspöki hivatal útján a konventi irodához felterjesztettem. A konvent leiratát a diósgyőri és diósgyőrvasgyári egyházak és a területeiken létező szórványok megosztása és a lélekszám megállapítása tárgyában kiadtam a két egyház presbytériumainak egymásközt való elintézés és befelelés végett.

Négy fegyelmi eset fordult elő helyettes esperességem alatt; ezek közül három eljárás alatt van, egy pedig megszüntetéssel végződött.

Ládháza, Kisgyőr és Poroszló harangátvételi jegyzőkönyveiket beterjesztették s ezeket az esperesi irattárban elhelyeztem.

A dorogmai egyháznak 1040 korona, a diósgyőri egyháznak pedig 1999 korona kölcsönfelvételét saját alapjaikból és ez összegek visszatérítésének szigorú kötelezettsége mellett engedélyeztem, hogy ez összegekből a sárospataki főiskola segélyezésére kirótt hozzájárulási kötelezettségeiket teljesíthessék.

Október 29-én értesítettem a tiszaozlári presbytériumot a Csiszár Béla lelkész nyugdíjaztatásáról és felhívtam az egyházat az eként megüresedett lelkészi állás betöltésére. A presbytérium jelentette, hogy a gyülekezet többsége Kovács Gyula helybeli helyettes lelkészt meghívás útján óhajtja megválasztani.

Ennek folytán Kovács Gyula tiszaozlári h. lelkészt Hejőbábara rendeltem el segédlelkészül, a tiszaozlári felügyelőlelkészi teendőkkal pedig, előbb Maklár Ernő nemesbikki, ennek lemondása után Kovács Károly palkonyai lelkészt kértem fel.

Tóth Sándor hejőbábai segédlelkészt Farkas István miskolczi lelkész mellé rendeltem be a szolgálatképtelenséget jelentett és igazolt Cseh József helyére.

A törvényben előírt intézkedések megtétele után, a tiszaozlári lelkészválasztást december hó 2-ára tűztem ki, a választás vezetésére az elnökség nevében Deák Gyula és Horváth Bertalan tanácsbírákat kértem fel. A választásról felvett jegyzőkönyv szerint, Kovács Gyula hejőbábai segédlelkész, nagy szavazattöbbséggel tiszaozlári lelkésszé választatott, kinek távozása folytán az előregedett, beteg és szolgálatképtelen hejőbábai lelkész káplán nélkül maradt.

November 8-án körlevélben hívtam fel az egyházakat a Tompa ünnepély megtartására, ugyanakkor szétküldtem a költségvetési és gondnoki számadási és missziói és társegyházakról szóló íveket. Ez utóbbiak szétküldésénél — mint néhány lelkésztársam jelentéséből meggyőződtem, — betegségem miatt, tévedés történt, amennyiben két-két példány helyett, egy-egy példány küldtettem el, ezt a hiányt részben pótoltam a jelentkezőknél, akiknek még ilyen példányok szükségesek, kérjék az esperesi hivataltól. Itt igazítom helyre a missziói ívek kitöltésére vonatkozó utasításra nézve a körlevélbe becsúsztott sajtóhibát, t. i. a folyó évi tavaszi konventi jegyzőkönyv hibásan jelzett 17. pontja helyett, 171-ik jegyzőkönyvi pontja írja azt elő.

November 20-án a püspöki hivatal 660 kor. 55 fillért küldött kápláni kongrua címén, ez összeget az illető lelkész és segédlelkész urak számára a megfelelő nyugták ellenében szétküldöttem.

November 22-én szétküldtem a meghívókat a rendkívüli közgyűlésre, 28-án pedig betérjesztettem a püspöki hivatalhoz a nagyon későn és hiányosan érkezett jelentéseket az iskolai könyvtárakra vonatkozólag.

December 3-án megerősítettem a tiszakeszi-i egyház káplánlakás építési költségelőirányzatát és kivetési kulcsát az egyházmegyei és egyházkerületi közgyűlési határozatok értelmében.

Jelen közgyűlésünkre betérjeszttem Pósa Péter lelkésztársunk sürgős indítványát az adócsökkentéssel kapcsolatos rendkívüli költség kivetés tárgyában; ugyancsak a maklári lelkész panaszos jelentését Andornak községe ellen, az ottani ref. iskola fűtési költségének megtagadása miatt, mi okból az iskolát be kellett zárni.

Végül betérjeszttem a Bodolay István megválasztott tanácsbírónak ez állásról való lemondó levelét, melyet felolvastatni kérek.

Ugyancsak jelen közgyűlésünk tárgya lesz a tanügyi bizottsági elnöki állásnak tavaszi közgyűlésünk által elrendelt betöltése, számvevőszéki tagok és tanítói képviselők választása és mindazoknak a helyeknek a betöltése, melyek a Tóth Béla úr esperessé választásával megüresedtek.

Nagytisztelető Egyházmegyei Közgyűlés! Ezekben kívántam mintegy dióhéjban jelentésemet megtenni; hivataloskodásom alatt előfordult 127 ügy-

darabról, melynek intézése közben a körleveleket nem számítva, 201 darab levelet írtam.

November 5. óta tartó fájdalmas szembetegségem mellett is igyekeztem mindenben a lehető hűséggel és ügybuzgalommal eljárni, úgy, hogy egyetlen ügy sem maradt hátralékban.

Ezek után kérve intézkedéseim tudomásul vételét s egyházmegyénket és szeretett egyházunkat Isten áldó kegyelmébe ajánlva, mély tisztelettel maradtam a

Nagytisztelétű egyházmegyei közgyűlésnek

alázatos szolgálója

Szalóczy Pál,

h. esperes.

Egyházmegyénk a h. esperes jelentésében közölt intézkedéseket tudomásul veszi. Lelkiismeretes, hűséges esperesi működéseért hálás köszönetet mond. Komoly veszedelemmel fenyegető s fájdalmas betegségéből a mielőbbi szerencsés gyógyulást kéri számára a jóságos Istentől, hogy közügyeink intézésében sokáig lehessen még egészen és egészségesen a miénk!

7. Esperes örömmel tudatja, hogy egyházmegyénk 3 világi tanácsbíróját legnagyobb királyi kitüntetés érte. Bottlik Istvánt báróságra emelte; Dr. Nagy Ferencet államtitkárrá nevezte ki; Bónis Bertalant pedig hadi szolgálatai jutalmául a Vaskorona-Rend III-ik osztályával tüntette ki a királyi kegy.

A legőszintébb tisztelet, a ragaszkodó szeretet, a boldog dicsekedés tettetés nélküli szavaival köszöntjük őket e helyről is. Talpig férfiakat, őrtálló helyeiken mindig becsülettel forgolódó egész embereket ért a megérdemelt kitüntetés. Legyen segítségük tovább is az Isten! . . . hogy dicsekedhessünk velük sok éveken át.

8. Egy lelkészi tanácsbírói s világi II-od aljegyzői állásra is szavazás rendeltetvén el, jelentve lett, hogy a lelkészi tanácsbírói állásra Bodolay István mezőcsáti lelkész; a világi II-od aljegyzői állásra Maklár Dezső mezőkövesdi tb. főszolgabíró választott meg. Ugyancsak ezzel kapcsolatban olvastatott Bodolay István lemondó levele, melyben kijelenti, hogy a tanácsbíróiságot nem hajlandó elfogadni s kéri e tisztség viselése alól való felmentését.

Egyházmegyei közgyűlés — sajnálattal bár — de tudomásul veszi szeretett volt esperesének a vezetői állásból való visszavonulását, de ugyanakkor Isten áldó figyelmét kéri reá, élte hátralevő idejére.

Maklárý Dezső, a megválasztott II-od aljegyző jelenleg hadifogoly s így az esküt le nem tehetette. Míg Isten hazavezérli őt, addig is szeretettel hívjuk s várjuk őt körünkbe. Legyen majd Istentől áldott közöttünk való forgolódása.

9. A Bodolay István lemondása s Tóth Béla esperessé választása következtében megüresedett 2 lelkészi tanácsbírói állásra; úgyszintén a most lejárt megbízatású tanító-képviselőkre is

elrendeli egyházmegyei közgyűlés a szavazást. A szavazatok leadási határideje 1918. március 1. A szavazat felbontó bizottság tagjaiul kiküldettek: Tóth Béla esperes elnöklete alatt, Bónis Bertalan, Deák Gyula és Farkas István. Felhatalmaztatván e bizottság arra is, hogy szükség esetén új szavazást is rendelhessen el.

10. Iván József és Tóth Sándor segédlelkészek egyházmegyénk kötelékébe kívánják magukat felvétetni.

Miután okmányaik rendben vannak, egyházmegyénk segédlelkészei közé mind a ketten bekebelezettek.

11. A felsőábrányi gyülekezet 1917. év október 4-én az ároktői egyháztól elbocsátó levelet kapott. Katona Kálmán volt ároktői tanítót választotta meg kántortanítójául. A beerősítést h. esperes az egyházmegyei közgyűlés belátására bízta. Az ábrányi gyülekezet az államsegélykérés mielőbbi elintézése végett kéri a beerősítést.

Miután Katona Kálmán megválasztása a törvényes formák betartásával eszközöltetett s miután az ároktői őt elbocsátotta, egyházmegye semmi akadályt nem lát fennforogni a beerősítést illetőleg. Így Katona Kálmánt felsőábrányi tanítói állásába beerősíti s utasítja a felsőábrányi lelkészt az államsegély kérvény sürgős beadására.

12. Pósa Péter lelkész indítványozza, hogy amennyiben a termény és szolgáltatások megváltását élvező, adó csökkentési segélyt nyert egyházak egyezségi első 10 éve ez év végén lejár; s mert a régi — ma már tarthatatlan — értékelési ár meg nem állhat s azt jelentékenyen fel kell emelni mindenütt, félős, hogy e miatt több egyházban békétlenkedések, esetleg zavarok állanak be. A lelkészek segítségére — az ilyen esetleg békétlenkedő egyházakba — egy 2 tagú választott egyházmegyei bizottság kiküldését javasolja.

Egyházmegyei közgyűlés ez indítványt elfogadja azzal a módosítással, hogy esetről-esetre az Elnökség küldjön ki saját belátása szerint ilyen egyeztető bizottságot.

13. A maklári lelkész jelenti, hogy az andornaki fiókegyházban az elemi iskolai tanítást kényszerítő körülmények hatása alatt be kellett szüntetni. A községi Elöljáróság ugyanis az évek óta képviselőtestületi határozat alapján adni szokott fűtési díj kifizetését ez évben minden ok nélkül megtagadta. Az egyház szegénysége miatt fűtőanyagot beszerezni képtelen. Sürgős intézkedést kér.

Egyházmegyei közgyűlés nem tartja magát illetékesnek ez ügyben határozni. De utasítja a lelkészt arra, hogy a m. kir. tanfelügyelő és a vármegyei alispáni hivatal útján a vármegyei közigazgatási bizottsághoz tegyen panaszt s kérje az ügy sürgős elintézését.

14. A Halászy József lemondásával megüresedett tanügyi bizottsági elnökségre

egyházmegyei közgyűlés Gaál Ferenc poroszlói lelkészt választja meg. Jövendő nagyfontosságú munkálkodására Isten áldó kegyelmét kéri.

15. A Tóth Béla esperessé történt megválasztásával megüresedett bizottsági tagságokat a következőképen töltötte be egyházmegyei közgyűlés:
Tanügyi bizottsági taggá: Tóth István; segélyosztó, nyugdíjügyi és közalapi bizottsági tagúl: Szabó András tanácsbírókat választotta meg.

16. A Szalóczy Pál és Halászy József lemondásával megüresedett számvevőszéki előadói állás, valamint a 3-ik lejárt megbízatású ugyancsak számvevőszéki előadói állásra megválasztattak:

Sólyom Lajos, Pósa Péter és Román Ernő lelkészek.

17. A VII-ik hadikölcsönre, hogy egyházmegyénk mily alapból és milyen összeg erejéig jegyezhesse,
az elnökség felhatalmazást kapott.

18. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésével megbizattak: Tóth Béla esperes elnöklete alatt:

Deák Gyula és Dr. Rác György tanácsbírák.

A közgyűlés jegyzőkönyve hitelesítettett.

Miskolcz, 1917. december 12.

Farkus István s. k.
főjegyző.

Tóth Béla s. k.
esperes.

Dr. Rác György s. k.
Deák Gyula s. k.
tanácsbírák.

AZ ALSÓBORSODI REF. EGYHÁZMEGYE 1918. ÉVI MÁJUS HÓ 2-ÁN
MISKOLCZON TARTOTT TAVASZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen vannak: Tóth Béla esperes és Báró Vay Elemér egyházmegyei gondnok elnöklete alatt:

Id. Sólyom Gyula, Szalóczy Pál, Horváth Bertalan, Szabó András, Gaál Ferenc, Tóth István, Pappszász Lajos, Deák Gyula, Dr. Ráczy György, Lossonczy István egyházi és világi tanácsbírák; Csorba György, a miskolczi főgymn. igazgatója; Baksa Lajos, Csiky Béla, Putnoky István, Nagy Bertalan tanító képviselők; Dr. Molnár Gyula egyházmegyei ügyész; Farkas István egyházmegyei főjegyző; Pósa Péter, Dr. Regéczy József, Román Ernő aljegyzők; Lengyel István püspöki titkár; Demes Péter vallástanár.

A gyülekezetek részéről: Alsózsoltca: lelkész, Ároktő: lelkész, Borsodharsány: lelkész, Böcs: lelkész, Bükkaranyos: lelkész, Cserépfalu: lelkész, Diósgyőr: lelkész, Diósgyőrvasgyár: lelkész, Zsiros Lajos gondnok, Nyitray Jenő tanító, Eger: lelkész, Egerlövő: lelkész, Gelej: lelkész, Hejőcsaba: lelkész, Hejőpapi: lelkész és Szilvási Pál gondnok, Hejőszalonta: lelkész és Gönczi Bertalan gondnok, Igriczi: lelkész, Kistokaj: h. lelkész, Ládháza: lelkész, Mezőcsát: Szalóczy Pál lelkész, Mezőkeresztes: Szabó András lelkész, Miskolcz: három lelkész, Nemesbikk: lelkész, Noszvaj: lelkész, Ónod: lelkész, Poroszló: lelkész, Sajókeresztúr: lelkész, Sály: lelkész, Szirma: lelkész, Tiszadorogma: lelkész és Lipcsei Ferenc gondnok, Tiszakeszi: s. lelkész, Tiszaoszlár: lelkész és Serki Gábor gondnok, Tiszaszederkény: lelkész, Tiszatarján: lelkész, Tiszavalk: lelkész, Vatta: lelkész.

1. Gyűlés megnyitása előtt esperes a következő bensőséges szép imádsággal emelte a lelkeket Istenhez:

Isten! örökkévalóságod egy porszeme a születő idő; mindentudóságod és mindentudóságod árnyéka vagyunk mi, gyöngye, de a te dicsőítésedben fáradni soha meg nem szűnő, elfáradni soha nem tudó emberek.

Uh Főgondviselő! Az öröklét gondolattal utól nem érhető idejét mérő homokóra föveny szemét számon tartod; gondviselő

kegyelmednek legföltettebb tárgya a suhanó álmoként e világban megjelenő s a bölcső és koporsó közti lépésköz halvány képekben hirtelen lepergő története után, álmából felébredő s kegyelmes karod segedelmével egy jobb világba távozó ember, ki, míg hazája e föld, odaadó akarással folytatni óhajtja az isteni művet, melynek remeke ez a szép, ez a roppant világ.

S óh! mi boldogság, ha a gyöngé ember a leghatalmasabb mű roppant világában szemeinek látó határán belül segíteni tud, hogy a Teremtő magasztos céljai könnyebben megvalósuljanak!

S óh! mi lehetne emberszívet fölemelőbb, mint annak tudása, hogy nem vagyunk jövevények és zsellérek, hanem polgártársai a szenteknek és cselédei az Istennek, kik fölépítettünk az apostoloknak és prófétáknak alapkövén, lévén a szegletkő Jézus Krisztus, akiben mindnyájan együtt építettünk Isten hajlékává a Lélek által.

Óh! vajha eljutnánk mindnyájan az Isten fiában való hitnek és az ő megismerésének egységére!

Atyánk! e vérrel borított, sötét bűnöktől elárasztott, az egymásnak megbocsátani még mindig nem akaró s e miatt oly sokat szenvedő világban Te légy a mi vigasztalónk, segítők!

Rettegések között Te bátoríts! megpróbáltatások nehéz küzdelmeiben sötétségbe vitt lelkünknek Te légy világossága! Te erősíts hivatásunk teljesítésében, hogy atyánkfiainak hasznára s a Te dicsőségedre munkálkodhassunk s kik a Jézus Krisztusban való hit által egyek vagyunk, egy értelemmel cselekedhessünk. Amen.

2. Báró Vay Elemér gondnok szívélyesen üdvözölve a közgyűlést alkotó tagokat, a megalakulást szabályszerűnek jelentve ki,
a közgyűlést megnyitja.

3. A közgyűlésről való elmaradásukat igazolták: Bodolay István, Andó Lajos, Dr. Kérészi Barna, Báró Bottlik István, Kérészi Barna, Szabó József, Vajda Sándor, Somogyi János, Molnár Gyula, Zarándi Bertalan, Diószeghy Mihály.

4. Az egyházmegyei gyűlésről való elmaradásukat nem igazoló lelkészek, (Nagy Lajos, Gergely Béla, Pánczél Jenő, Kerekes Zsigmond, Kovács Károly) — Móricz Árpád lelkész indítványára

a törvényszerű bírságban elmarasztaltattak s pénztáros utasítottatott a bírság annak idején való behajtására.

5. Elnökség javaslatára

a bírósági ülés idejéül déli 12 óra tüzetett ki.

6. Napirend előtt Báró Vay Elemér gondnok kegyeletes szavakkal emlékezik Kemessey Béla volt erdélyi püspök haláláról, ki életében dicsekedése volt egyetemes egyházunknak s a halálával okozott fájdalom a mi

veszteségünk érzése miatti fájdalom is. Méltán szolgált reá nemes életével, hogy emlékezete jegyzőkönyvünkben is megörökíttessék!

De ugyanakkor az örökébe lépő, egyhangú elhívással megválasztott Nagy Károly új erdélyi püspököt őszinte szeretettel üdvözli egyházmegyénk is.

Míg áldás kívánással megyünk tisztesség adásra eléje — egyszívvel, lélekkel, kiáltjuk felé! „Hosánna,! — áldott aki jött az Urnak nevében“!.. Isten legyen az ő segedelme!

Egyházmegyei közgyűlés egyrészt mély megilletődéssel fogadja, másrészt örömmel teszi magáévá emez emlékezéseket.

7. Tóth Béla esperes szívélyes szavakkal üdvözli e helyről is Dr. Rác György egyházmegyei világi tanácsbíró, abból az alkalomból, hogy őfelsége őt udvari tanácsossá nevezte ki;

Dr. Rác György közéleti több irányú hasznos forgolódása mellett, mint a miskolczi népes gyülekezet főgondnoka nyerte királyi kitüntetését. Adja Isten, hogy lelki s testi javakkal gazdagon áldott tanácsbíránk legyen még sokáig dicsekedésünk a közjavát célzó hasznos munkáiban s abban is, hogy minél több nyomorúságot enyhítsen, minél több hulló könnyet letörüljön, amint ezt eddig is példaadóképen cselekedte.

8. Egyházmegyei pénztáros jelenti, hogy a háborús állapotok miatt közebedről mostanra sem gondoskodott s indítványozza, hogy az ebéd díja úgy osztassék meg, hogy abból az egyházmegye pénztára által fizetendő ez évi sárospataki főiskolai járulékba 300 korona, a hevesi nyomorúságos helyzetben levő egyház részére pedig 200 korona fordíttassék.

Éz indítvány elfogadtatott.

9. Egyházmegyei pénztáros jelenti, hogy tekintettel a szinte hihetetlen módon felemelkedett nyomdai költségekre, az egyházakra 8—8 koronát vett ki utólagos jóváhagyás reményében az egyházmegyei jegyzőkönyvek nyomtatási díjának fedezésére. Jelenti, hogy ezt már majdnem minden egyház be is fizette.

Jóváhagyó tudomásul szolgál.

10. Múlt évi rendkívüli egyházmegyei közgyűlés szavazást rendelve el a megüresedett 2 lelkészi tanácsbírói állás betöltésére, a szavazatok felbontására kiküldött bizottság folyó évi március hó 26-án felvett jegyzőkönyvében jelenti, hogy az egyházak részéről beérkezett szavazatok többségével Farkas István lelkészi fő- és Pósa Péter aljegyző választották meg tanácsbíráknak.

Bizottság jelentése örvendetes tudomásul szolgál s miután megválasztottak a felajánlott tisztséget elfogadni

hajlandók, egyházmegye Farkas István és Pósa Péter tanácsbírókat állásukba beerősíti s eddig tapasztalt eredményes munkásságukból a legszebb reményekkel lévén eltelve a jövő iránt is, működésükre Isten áldását kéri. Megválasztattak nevében Farkas István megköszönte az egyházmegye bizalmát és üdvözlését, lelkes szavakkal ígéri és kötelezik magukat az egyházmegye s az anyaszentegyház ügyeinek szolgálatára.

11. A megüresedett lelkészi főjegyzői s egy lelkészi aljegyzői állásra a szavazatok beadási határidejéül

július 1. tüzetett ki. Szavazatbontó bizottsági tagokul kiküldettek: Tóth Béla esperes, Deák Gyula, Farkas István, Dr. Regéczy József.

12. A nyomtatásban megküldött, a háborús állapotok okozta drága nyomtatási költségeket figyelembe vevő, rövidre fogott, de tömören, minden szükséges dolgot magában foglaló esperesi jelentés

felolvasottnak tekintetett s közóhajtásra teljes egészében jegyzőkönyvünkben foglal helyet. Amint alább következik:

Nagyiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

A rettentő mérkőzés gigászi küzdelme — közel négy éve — még mindig tart s heve nem hagy alább. A vérben gázoló világ lihegve feszít mellet mellhez s az ádáz csaták észbontó zajában a békesség szózata elvész. Ujabb és újabb kísérletei a békesség keresésnek mind hiába valának. *Kívül harcz, belül félelem*, s mi nem tehetünk mást, mint hogy türjük békességgel, ha háborúságot szenvedünk. Türjük, ha ruházatunk rongyolódik; türjük, ha élelmünk szűkösen van; elcsitítjuk a folyton sulyosabbá váló életviszonyok által teremtett helyzetünk szülte aggodalom előtörő hangját, s az isteni segítő kegyelemnek a benne bízókön elmaradhatatlanul szétáradó enyhe fényében felszakad a szívünket elülő aggodás köde s a hit által megtisztított szeminkkel nyilván látjuk, hogy *az az Istennek igaz kegyelme, a melyben állunk.* (I. Pét. 5. 12.)

A háború nyomorát eleddig alig érezte egyházmegyénk, de annak rettentő áldozatokat követelő hatása mind erősebb és erősebb árnyalatot visz bele a képbe, mely e. megyénket ábrázolja. Nyugodtan kell türnünk e fejlődésünket akadályozó, előhaladásunkban gátoló kényszerű körülményeket s azzal a reménységgel kell keresnünk a panaszokat, hogy rémségek idejének elmúltával annyi, amit tehetünk, elégséges lesz arra, hogy az Ur útáért való munkánk hiábavaló ne legyen.

Az egyházközségeink belső életét feltüntető egyházlátogatási jegyzőkönyvek alig mutattak fel valami különbséget az 1916-iki és 1917-iki álla-

potok között. De minden vonalon van valami, a miről szeretnénk, ha nem olvassánk róla.

Az istenitisztelet ünnep és vasárnapokon délelőtt és délután épen úgy megtartattak, mint előző évben. Az úriszentvacsorával élők száma: 76851.

A konfirmatio ünnepélyes szertartása a templomban tartatott. — Mind nagyobb azon egyházak száma, melyek Pünköst előtti időben Áldozócsütörtökön, Virágvasárnap tartották ez ünnepélyt. Oka az iskolák kényszerű korai sétbocsátása.

Hitelveinkkel ellenkező szokások visszafejlődőben.

A belmissziói munkálkodás eredményeiről következő statisztikai adatokat közölhetem: Ifj. egyesület van: 3, egyházi énekkar (melyek közül azonban a háború miatt ismét több a szünetelő) 26, konfirmandusok egyesülete: 1 Olvasó kör: 6; Vasárnapi iskola: 8; Vallásos felolvasás tartatott 10 helyen (több helyen világitó anyag hiánya miatt maradt el). Hitelszövetkezet van 14 helyen, Fogyasztási szövetkezet: 26; Nőegyesület: 2; Kálvin szövetség fiókja: 2; Ref. temetkezési egyesület: 2; Vallásos iratok minden egyházunkban terjesztettek.

Az egyházközségek szervezésére, vagyoni helyzetére vonatkozólag megnyugtató a kép. Természetes, hogy a háború nyomasztó hatása alatt mind több lesz az egyházak épületeinél a javítani, tatarozni való és az újra építésre váró épület.

Lelkészeink s buzgó presbitereink, akik közül sokat a haza fegyveres szolgálatára hívtak el, híven s lelkiismeretesen munkálkodtak s az ő buzgalomnak tudható be, hogy a hitélet nem hanyatlott. — Szomorúan kell azonban jelentenem, hogy részint a káplán hiány (két helyen üres a káplán helye) s a hadbavonult lelkészek távolléte némi zavart idézett elő. Ujlőrinczfalván, a lelkész 1918 január hó folyamán bevonulván, amennyiben a hozzá közel fekvő Poroszlón nincs káplán, Gaál Ferenc poroszlói lelkész látta el a szolgálatot azon pár alkalommal, mikor elkerülhetetlen volt. Hogy annyit tett, azért is hálára kötelezett bennünket, tekintbe véve saját egyházánál való nagy elfoglaltságát. A szintén bevonult bükkzsérczi lelkészt Pósa Péter cserépfalusi lelkész helyettesíti, kit viszont apósa Hubay Lajos nyug. lelkész segít munkájában hálás elismerésünkre méltóan. Hejőbábán 1917. december havától nincs káplán. A sinylődő lelkész szolgálatképtelen s három szomszéd kollegája segítette ki ekkoráig szolgálat adással. A hívek azonban békétlenkednek, hogy nincs s.-lelkész sem, aki reájuk s javaikra ügyeletet tartana. Magok a presbiterek állapították meg az egyház látogatóság előtt, hogy aszszonyaik közül sokan a r. kath. templomot is látogatják. Ilyen körülmények között kérem kell a nagytitst. közgyűlést külön intézkedésre. A kistokaji lelkész mentesítése iránt a lépések most vannak folyamatban.

S.-lelkészeink sorába ideiglenesen beerősítettem Mészáros József tiszánai s.-lelkészt. Egyházmegyénkből távozik Cseh József. Várady Pál márc. hótól 3 hónapi szabadságon van gége hurutjának gyógyítása végett.

Az iskolák féltve őrzött kincsei egyházunknak. Nagy gondot fordítottak

rá ez évben is a fenntartó egyházak. Fájdalom, a mulasztások nagy száma, a csak részben, kis időre helyettesített tanerők hiánya a mindennapi iskoláknál is fájdalmas hanyatlást okozott, az ismétlő iskolák pedig egyszerűen szünetelnek legtöbb helyen. Az őszi e. megyei gyűlésünk elé terjesztendő tanügyi bizottsági jelentés fog foglalkozni e leverő helyzet okaival és orvoslási módjaival.

Az iskolai felszerelések, könyvtár s a tankönyvek beszerzése a szokott állapotban.

Itt kell megemlítenem, hogy Ragályi Dezső nemesbikki tanító bevonult, Litkey György miskolci tanító 16 hónapos orosz fogságból hazatért, továbbá hogy Apostol Gábor tiszánánai tanító tényleges tisztté neveztetvén ki, állásáról lemondott.

A Kalydi Jenő noszvaji tanító ellen folyamatba tett fegyelmi eljárás a panasz visszavonása folytán beszünttetett. A megtámadott borsodgeszti lelkészválasztás a f. év febr. 25-én tartott időszakai tanács ülésében jogerősen megerősített.

A lelkészi nyugdíjintézeti, országos közalapi és a Gusztáv Adolf egyleti számadások, továbbá a számvevőszéki és a pénztár átadási jegyzőkönyvek a közgyűlés tárgyalása alá előterjesztettek.

A VIII. hadikölcsonnek nem sok idő múlva elkövetkező jegyzési idejére tekintettel kérem, hogy az újabb jegyzésre felhatalmazást adni méltóztassék.

Új vagyoneleltári ívek felfektetése válván szükségessé, az egyházlátogatás idejére azokat elkészítettem s a kiállítási költséget az egyházak terhére utalványoztam. Kérem, hogy az e címen fölmerült 200 K-t kitevő szükségletnek kivetés útján való beszedését jóváhagyni méltóztassék.

A lelkészi karban történt változások: Tiszaoszlárra Kovács Gyula s. lelkész, Borsodgesztre Várady Pál s.-lelkész választattak meg. Beerősítések közgyűlésünk teendője.

Ugyancsak beerősítendő volna Somogyi János újlőrinczfalvai lelkész, aki azonban fronton szolgálván mint tábori lelkész, ismét nem jelenhet meg gyűlésünkön.

Végül arról a veszteségről kell megemlékeznem, a sokképen meglátogatott Ando Lajos tiszakeszii lelkészt nevét viselő 15 éves tanuló fiának f. év jan. hó 27-én történt elhunytával érte. A minket szerető s kegyelméből örök vigasztalással és jó reménységgel megajándékozó Atya vigasztalja meg a gyászba borult szíveket!

A statisztikai adatok a következők:

Népmozgalmi adatok:

Lélekszám 69.051; született 635 fi, 563 nő: 1198; meghalt 852 fi, 794 nő: 1646; házasságot kötött: 197 tiszta, 149 vegyes: 346 pár; Születendő gyermekeik vallására megegyezést kötött: 41 pár javunkra, 34 pár kárunkra; nem áldatta meg házasságát 3 pár, áttért hozzánk 13 fi, 6 nő: 19; kitért tőlünk 2 fi, 11 nő: 13. Konfirmáltatott 536 fi, 640 nő: 1176.

Vagyoni ügyekre nézve:

Bevétel volt	781.186·91
Kiadás	685.998·49
	Pénztári maradvány 95.188·42

Egyházmegyénk gyülekezeteinek vagyona:

1. Földekben	3.903.742·98
2. Épületekben	6.378.163·53
3. Alapítványokban	341.343·55
4. Tőkékben	168.430·37
5. Alapokban	581.766·74
6. Ingóságokban	528.112·16
7. Hasznos jogokban	75.996·70
	Összesen 11.977.556·03

Gyülekezeteink adóssága:

1. Tökesegély tartozás	147.123·62
2. Törlesztéses kölcsön	23.981·63
3. Másnemű tartozás	88.256·89
	259.362·14
	Tiszta vagyon 11.718.193·89

Magtárak állása:

Búza: 87·80 hl. Gabona: 568·65 hl. Árpa: 376·72 hl. Zab: 63·62 hl.
Jótevény adakozásunk összege: K 82,782·55

Gyülekezeteink által jótevény célra adott összeg: K 3,799·59

Építkezésre fordítotott: Templomra: K 14,621·09 iskolára: K 12,969·14
lelkészlakra: K 13.146·17 egyéb épületekre: 9,192·95 koronát.

Egyházunk a VI. VII-ik hadikölcsönre 100,600 K-t., összesen eddig
361,745 K-t jegyeztek. A tavalyi és idei kimutatás közötti különbözetet az
magyarázza, hogy némely helyen nem a név, — hanem a jegyzési árfolyam
érték van a leltárba iktatva.

Az adakozásokról és építkezésekről szóló kimutatást mellékelve, jelen-
téselem elfogadását kérve, vagyok mély tisztelettel

Tóth Béla
esperes.

Jótevény adományok:

Mezőkeresztes	5373·40
Mezőkövesd	336·12
Gelej	1310·—
Igriczi	543·96
Tiszatarján	1271·70

Tiszakeszi	1150.—
Ároktő	1328.—
Tiszadorogma	1014·47
Mezőcsát	14408.—
Mezőnagymihály	120.—
Alsózsoltca	2088.—
Böcs	1230.—
Ónod	190.—
Hejőszalonta	311.—
Hejőpapi	295.—
Hejőbába	429·10
Nemesbikk	1000.—
Tiszaoszlár	339.—
Tiszapalkonya	106.—
Tiszaszederkény	360.—
Sajókeresztúr	900·94
Diósgyőr	3253·86
Diósgyőrvasgyár	2321·84
Hejőcsaba	300.—
Kistokaj	180.—
Emőd	459.—
Ládháza-Nyék	430.—
Mályi	150.—
Miskolcz	12000.—
Szirma	360.—
Maklár	522.—
Andornak	200.—
Heves	—.—
Átány	17.—
Tiszanána	1839·30
Poroszló	10638·59
Tiszavalk	2832·22
Egerlövő	632·05
Eger	1335·20
Noszvaj	—.—
Bükkzsérc	2496·90
Cserépfalu	3159·85
Tiboldaróc	301.—
Sály	1087.—
Borsodgeszt	467.—
Kisgyőr	2606·05
Bükkaranyos	283.—
Harsány	165.—

Vatta	212.—
Felsőábrány	533.—

Az építkezésekre fordított összeg: 49929·35 K, melyből 500 koronán felül építkeznek a következő egyházak: Mezőkeresztes 830·83 K, Mezőkövesd 12545 K, Igriczi 520 K, Tiszatarján 2633·14 K. Tiszakeszi 3782 K, Mezőcsát 1923·40 K, Alsózsoltca 638 K, Ónod 1276·36 K, Bükkzsérc 1435·54 K, Cserépfalu 1072·70 K, Kisgyőr 709·22 K, Felsőábrány 774·10 K, Miskolcz 7976·76 K.

13. Az esperes jelentésében, a hejőbábai lelkészi szolgálatok teljesítésének megoldására külön intézkedést kérvén,

egyházmegyei közgyűlés ez ügyben a következőképen határoz: Esperes, Horváth Bertalan tanácsbíró közbenjöttével oly megegyezés létrehozásán fáradozzék, hogy a szolgálat képtelen lelkész teendőinek végzésére feles papság szerveztessék. A beteg lelkész részére a — lelkészi jövedelemből legalább annyi összeg hagyassék meg, — amennyi őt megilletné évenként nyugdíjképen, ha t. i. tagja lett volna az országos nyugdíjintézetnek; a feles lelkész részére pedig a hívek esetleg új terhekkel járó, de tisztességes megélhetésének biztosítására szükséges összeg pedig ezen felül volna előállítandó.

14. Esperes amaz intézkedése, hogy az új vagyon leltári ívek elkészítetéseért 200 koronát vetett ki az összes egyházakra jóváhagyó tudomásul szolgál.

15. Az adakozások és építkezésekről szerkesztett kimutatás, a reformáció 400-ados évfordulójának megünneplésével kapcsolatban minden egyháznál gyűjtés rendeltetvén el oly nagy terjedelmű, hogy azok összes kinyomtatása tetemes költséget jelentene.

Épen ezért az adakozásokért szóló névszerinti kimutatást egyházmegyei közgyűlés most mellőzi, de azt az egyházmegyei levéltárban megőrizni rendeli.

16. a) A borsodgeszti egyház az elhalálozás folytán megüresedett lelkészi állásra meghívás útján szótöbbséggel Várady Pál kistokaji h.-lelkészt, a tiszaozlári egyház pedig a nyugdíjazás folytán megüresedett lelkészi állásra meghívás útján szótöbbséggel Kovács Gyula hejőbábai s.-lelkészt választotta lelkészül.

Egyházmegyei közgyűlés a bejelentett választásokat tudomásul veszi s miután a vonatkozó ügyiratokból kitetszőleg már mindkét választás jogerőssé vált: Várady Pál a borsodgeszti, Kovács Gyulát a tiszaozlári lelkészi állásba beerősíti.

b) Demes Péter volt hosszúfalusi lelkész, az 1917. évi tavaszi egyházkerületi gyűlés 18 jegyzőkönyvi pontja szerint megválasztott miskolczi vallástanár az alsóborsodi egyházmegyei lelkészei közé bekebelezetik.

17. a) Egyházmegyénkbe való bekebeleztetését kéri Mészáros József tiszánánai s.-lelkész.

Nevezett s.-lelkész bár s.-lelkészi oklevele mellékelve nincs, az abaúji egyházmegye esperesének elbocsátó bizonyítványa alapján egyházmegyénk s.-lelkészei közé bekebeleztetik.

b) Segédlelkészekül elhelyeztetnek :

Iván József Átányra, Simon Zsigmond Egerbe, Mészáros József Tiszánánára, Szigethy Ferencz és Tóth Sándor Miskolcra, Bodnár Ferencz Mezőkövesdre, Kiss Elek Tiszakeszibe, Várady Pál Kistokajba ; s.-lelkészül ugyan- csak bejegyeztetnek Tantó János Mezőcsátra, Fekete Lajos Böcsre.

18. A tiszadorogmai egyház tanítónője Némethy Margit — miután választása törvényszerű — eskü letétele után hivatalába beerősítettik.

19. Esperes bemutatja az egyházmegyei segélyosztó-bizottság következő jegyzőkönyvét :

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Miskolczon, az alsóborsodi ref. egyházmegye segélyosztó-bizottságának gyűlésén 1917. év október hó 11-én.

Jelen voltak : Szalóczy Pál és Bónis Bertalan elnöklete alatt: id. Sólyom Gyula, Tóth Béla, Deák Gyula, biz. tagok és Farkas István jegyző.

1. Szalóczy Pál h. esperes szívélyes üdvözlő szavakkal megnyitván a gyűlést, jelenti, hogy egyházmegyénk részére az 1917. évre a következő segélyek állottak rendelkezésre :

1. Államsegély:	3908 K 52 f
2. Báró Baldácsy alapból	857 „ 14 „
3. Hollandi tárból	240 „ — „
4. Tolcsvai N. Gedeon alap	300 „ — „
5. Egy. fenntartási alap	619 „ — „
6. Egyházmegyei segély alap	363 „ — „
7. Lelkészek adománya a lelkész öz- vegyek segítésére	664 „ — „

Összesen: 6951 K 66 f

H.-esperes jelentése tudomásul szolgál.

2. Bizottság a segélyek szétosztását a következő módon hozza javaslatba :

I. Államsegélyből :

Esperesnek	300 K — f
Pénztárosnak	600 „ — „
Jegyzőknek	300 „ — „
Főjegyző iroda átalánya	50 „ — „
Tanügyi bizottsági elnöknek	100 „ — „
Ügyésznek	100 „ — „
Egyház látogatóknak	750 „ — „
Iskola látogatóknak	400 „ — „
Egyházkerületi képviselőknek	280 „ — „
Számvevőszéki napidíjak	50 „ — „
Tanítói képviselőknek	35 „ — „
Egyházkerületi gyűlés tartási alap	100 „ — „
Egyházmegyei jegyzőkönyvek	320 „ — „
Nyomtatványokra	110 „ 52 „
Egri egyháznak vallásos iratokra	50 „ — „
Egyház látogatási jegyzőkönyvek	8 K — f
Ujlőrinczfalvai és hejőbábai lelkészi könyvtár	20 „ — „
Esperesi szolgának	30 „ — „
Összesen:	3908 K 52 f

II. Baldácsi alapból :

Hevesi egyház	120 K — f
Mályi egyház	80 „ — „
Andornaki egyház	80 „ — „
Ágoston Sándor	200 „ — „
Somodi János lelkész	80 „ — „
Özv. Végh Györgyné	80 „ — „
Özv. Prágai Lajosné	100 „ — „
Molnár Pál árvái	67 „ 14 „
Varga Pál árvái	50 „ — „
Összesen:	857 K 14 f

III. Szükösi Hollandi tárból :

Egri egyház	100 K
Özv. Kuki Ferenczné	50 „
Özv. Pósa Mihályné	50 „
Özv. Biró Bertalanné	40 „
Összesen:	240 K

IV. Tolcsvai N. Gedeon alapból:

Harsányi egyház	80 K
Özv. Tóth Károlyné	20 „
Vattai Mária ónodi tanítónő	40 „
Varga Ilona miskolczi tanítónő	40 „
Tóth Elek mezőcsáti tanító	40 „
Fővényesi János t. valki tanító	40 „
Szorgalmas tanulók jutalmazására	40 „
Összesen:	300 K

V. Egyházfentartási alapból:

Hevesi	155 K
Harsány	155 „
Összesen:	310 K

VI. Egyházmegyei segélyalapról:

Pap Mihály árvája Jolán	50 K
Özv. Petyke Mihályné	31 K
Özv. Szölledi Jánosné	40 „
Özv. Tóth Sámuelné kistokaji t. özvegy	40 „
Somodi János lelkész	20 „
Özv. Ruttkai Menyhértné	40 „
Özv. Pósa Mihályné	50 „
Fővényesi János tanító	42 „
Összesen:	363 K

VII. Lelkészek adománya a lelkész özvegyek
segélyezésére:

özv. Fűrj Lajosné	50 K
özv. Kerekes Károlyné	50 „
özv. Csordás Dánielné	50 „
özv. Nagy Ignácné	50 „
özv. Novák Sándorné	50 „
özv. Fodor Bertalanné	50 „
özv. Végh Györgyné	120 „
Gyöngyösi Berta	100 „
özv. Asztalos Ferencné	64 „
Apostol Mária	50 „
Pap Mihály árvája	30 „
Összesen:	664 K

Segélyosztó bizottság e javaslata az egyházmegyei-
gyűlés elé terjesztetik jóváhagyás végett.

Kelt mint elől.

Farkas István,
jegyző.

Szalóczy Pál,
h. esperes elnök.

Bónis Bertalan,
Tóth Béla,
bizottsági tagok.

A segélyosztó bizottság előterjesztéseit egyházmegyei
közgyűlés jóváhagyja.

20. Olvastatott egyházmegyénk országos lelkészi nyugdíjintézeti, köz-
alapi és Gusztáv Adolf egyleti bizottságának jegyzőkönyve, mely e három
pénztár állásáról s múlt évi forgalmáról a következőket jelenti:

I. Lelkészi nyugdíjintézeti pénztár.

1. Kivetés :

1. Belépési járulékok	3009·04
2. Évi tagdíjak	4989·88
3. Fenntartói járulékok	2971·96
4. Kamat és késedelmi kamat	217·11
Összesen	<u>11187·99</u>

2. Befizetés :

1. A kivetés szerint	11187·99
2. Virágvasárnapi perselypénz	160·—
Összes befizetés	<u>11347·99</u>

II. Országos közalapi pénztár.

1. Kivetés 1917-re	5429·84
2. Befizetés.	
1. Kivetés szerint	5429·84
2. Késedelmi kamat	1·03
3. Reformációi perselypénz	103·50
Összes befizetés	<u>5534·37</u>

III. Gusztáv Adolf egyleti pénztár.

Befizetés.

1. Perselypénz és adomány	57·50
Összes befizetés	<u>57·50</u>

Egyházmegyei közgyűlés a hármas bizottság jelentése alapján e pénztárak számadását jóváhagyja s a felmentvényt a számadásban foglalt tételekre vonatkozólag megadja.

21. Tárgyaltatik az egyházmegyei missió bizottságnak következő jelentése:

I. Az egri missiói egyház.

Az egri missiói egyházban mint más években, úgy most is, a csatolt utazási napló és táblázatos kimutatás a lelkész éber figyelmeről, mindenre kiterjedő gondosságáról és lankadatlan munkásságáról beszél. Magában a missiói központban is a szorosabb értelemben vett lelkészi munkásságon kívül vallást tanított heti 17 órán, mely óraszám magában véve csaknem egy ember teljes munkabírását kívánja és veszi igénybe. Ezenkívül szórványokban temetett 2, isteni tiszteletet tartott és úrvacsorát osztott 4, pásztori látogatást tett 33, hitoktatást ellenőrző látogatást végzett 19 alkalommal. Ime számok, beszélő bizonyosságok a lelkész buzgó sáfárkodásáról.

Pedig a lelkész erősen le van nyűgözve a rendelkezésére álló missiói segély csekélysége által munkálkodásának kifejtésében. 700 korona missiói segélyből 423 koronát adott ki fuvardíjra s úgy egyfelől missiói dotációjának csekély volta, másfelől a rendkívüli mértékben megdrágult fuvarkölttség akadályozza abban, hogy oly mértékben fejleszthesse a missiói munkálkodását, amely mértékben szeretné és kívánatos volna. Így például a szucsai és egercsehi bányatelepi iskolákban bár 16 református tankötelesünk van, ezeket nem részesítheti rendszeres vallásoktatásban, mivel e célra az állam csak 80 korona vallásoktatási díjat utalványoz, mely összeg, vonat nem lévén, 3-szori kiszállásra is kevés fuvardíjra. Kiszállásai alkalmával ellenőrzi a tanítást. Gyökeres megoldási módként ajánlja, hogyha felsőbb hatóságaink közbenjárására az állam e bányatelepi iskolákba egy református tanerőt is nevezne ki, aki a vallásoktatást e helyen teljesítené.

Allandó sérelmeként említi a lelkész most is, hogy a lelkészi fizetés megállapításakor fuvardíjként csak 100 korona állapított meg részére 400 korona helyett és hogy a kerület által folyósított 1000 korona missiói segély mint alapfizetés számított be kongrua alá részére, mely sérelmeknek reparálásával már 2 ízben próbálkozott meg, de sikertelenül. Ezekhez járul még, hogy s.-lelkész tartására feltétlenül rá van kényszerítve s a s.-lelkészt 500 korona káplántartási átalányból teljes ellátásban részesíteni nem lehet.

Templomlátogatás megfelelő, hasonlóképpen az úrvacsorával élők száma kielégítő. A hívek áldozatkészsége példásan örvendetes, amennyiben az adakozások összege 1372 korona 24 fillér, a szórványokban 62 korona 40

fillér. Templomépítési alap 130551 korona 56 fillér, tehát 10551 korona 56 fillérral szaporodott 1 év alatt. A kivetett egyházadó mind befolyt.

A vallásos buzgóság fokozására és ébrentartására a konvent és kerület által küldött vallásos iratokat lelkész szétoztotta s ezeken kívül a Vasárnap azon számait, melyekre a beteg katonáknak szükségük nem volt, továbbá az Örömhír példányaiból 20—25 darabot. Vallásvizsgai jutalomkönyveket vettek 76 korona értékben. Elfogyott a Protestáns Árvaházi naptárból 65 példány, a Téli Ujságból 40 példány. Járt a Vasárnap című lap 5 példányban, az Erő című ifjúsági lap 16, az Ébresztő és Mustármag 1—2 példányban.

Lelkész: Tóth István. S.-lelkész volt 1917. július 1-ig Boldizsár Bertalan, azóta Simon Zsigmond. Amennyiben Demeter József kántortanító még mindig hadban van, a vallástanítást az összes elemi és középiskolákban a lelkész és s.-lelkész végezték. Növendékek száma 192, heti óraszám 33, melyből lelkész 17, s.-lelkész 16 órát adott.

Népmozgalmi adatok: Létszám Egerben: 665, szórványokban: 206. Született Egerben 16, meghalt 51, mely feltűnő nagy halálozási szám a fi és női elmeügyintézet és a különböző kórházak révén alakul. Szórványokban meghalt 2, születés és házasságkötés ezekben nem fordult elő. Egerben házasságot kötött 5 pár. Reverzális adatott kárunkra 8, javunkra 2 esetben. A reverzálisokra felvilágosításul megjegyzi a lelkész, hogy a 8 kárunkra adottból 6-ot katona adott. Egerben ugyanis jelenleg a cs. és kir. 21-es és a m. kir. 12-es honvéd gyalogezred állomásozik, melyek csak a háború alatt helyeztetek ide. Ezeknek a legénysége távoli vidékről való s az egri viszonyokkal nem ismerős. S amennyiben e házasságok katonai gyorsított dispenczióval köttetnek: nem áll módjában e katonai reversálisokat elhárítani. Konfirmáltatott 14 gyermek.

Vallási sérelem nem fordult elő.

Missiói bizottság Tóth István lelkészi missiói jelentését, mint az ő buzgó munkálkodásának, lekiismeretes kötelességteljesítésének ékes bizonyosságát teljes megnyugvással ajánlja elfogadásra a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlésnek, valamint azon kérését, illetve javaslatát is, hogy a bányatelepeken levő református gyermekek vallástanításának rendezése céljából felsőbb egyházi hatóságaink méltóztassanak az illetékes minisztériumnál odahatni, hogy az egercsehi bányatelepen működő 2 állami iskola tanítói hely közül az egyikre református vallású egyén neveztessek ki.

Kelt Miskolczon, 1918. május 1-én.

Román Ernő
biz. előadó.

Tóth Béla
esperes, biz. elnök.

Egyházmegyei közgyűlés a missiói bizottság jelentését elfogadja, Tóth István lelkésznek hűségese, lekiismeretes munkálkodásáért elismerését fejezi ki s amidőn a missiói bizottság előterjesztését a főtiszt. egyházkerületre

elfogadásra felterjeszti és ajánlja, egyben a missiói lelkész fentebbi kérelméhez, illetőleg javaslatához a felsőbb egyházi hatóságok jóindulatú támogatását kéri.

22. Általában a társ-, leány- és fiókegyházak, illetve szórványokról s ezek lelkészi gondozásáról az 1917. évben.

Jelentését beterjesztette 12 egyház, u. m.: Cserépfalu, Diósgyőr, Egerlövő, Hejőcsaba, Hejőszalonta, Kistokaj, Ládháza, Maklár, Mezőkövesd, Sajókeresztúr, Tiszadorogma, Tiszánána. Jelentést nem küldött: Alsózsoltca, Átány, Felsőábrány, Heves, Noszvaj, Mezőnagy Mihály, Ónod, Sály, Tizzaszederkény, Tiszatarján, Tiszavalk, Ujszentlőrincfalva.

A beterjesztett jelentések szerint nagyobb mérvű pásztori tevékenység nem folyt, mert nem is folyhatott, mivel a szórványbeli reformátusság rendszerint folyton változó cselédekből, munkásokból, vasutasokból áll, kiket alig van idejük meg is ismerni a lelkészeknek, már ismét más helyre költöznek. A szórványbeliek lelki szükségleteiket legtöbbször az anyaegyházban elégitik ki, mivel saját lakóhelyükön sem templom, sem iskola nem áll rendelkezésükre. Egyes helyeken azonban, mint Maklár és Ládháza, szórványokban és filiákban a lelkészek rendszeres pásztori látogatásokat végeznek, házi istentiszteleteket tartanak, vallásos iratokkal látják el a híveket, amely tények önmagukat dicsérik s másoknak is követendő például szolgáljanak.

Egyházmegyei közgyűlés a társ-, leány- és fiókegyházak, valamint a szórványok lelkészi gondozásáról szóló jelentéseket, mint az adott viszonyok között kielégítőket, tudomásul veszi s a főtiszt. egyházmegyei kerületre felterjeszti. Az e téren is hűséggel forgolódo lelkészeknek buzgó munkálkodásukért elismerését fejezi ki. A jelentéseiket be nem küldött lelkészeket pedig felhívja, hogy vonatkozó jelentéseiket jövőben a rendes időre adják be.

23. Egyházmegyei számvevőszék bemutatja az egyházmegyei pénztárnok 1917. évi általa megvizsgált számadását, mely a következő eredményeket mutatja:

I. Egyházkerületi és megyei pénztárnál:

1. Bevétel	.	.	.	.	.	11720·80
2. Kiadás	.	.	.	.	.	11720·80

II. Özvegy-árvatári pénztárnál:

1. Bevétel	.	.	.	.	.	7491·—
2. Kiadás	.	.	.	.	.	7491·—

III. Egyházmegyei közigazgatási pénztárnál:

1. Bevétel	33082·48
2. Kiadás	<u>30725·04</u>
pénztári maradvány	2357·44

Ezen jelentést egyházmegyei közgyűlésünk tudomásul veszi, jóváhagyja, egyházmegyei pénztárnoknak a számadásokban foglalt tételekre vonatkozólag a felmentvényt megadja.

Miután Sólyom Gyula egyházmegyei pénztárnok pénztárnoki állásától végleg megvált, egyházmegyei közgyűlésünk 15 évi becsületes, páratlan szorgalmú működéseért köszönetet mond s kéri, hogy tanácsbírói tisztségében munkás életében szerzett sokatérő tapasztalataival egyházmegyénknek továbbra is legyen segítségére.

24. Egyházmegyei számvevőszék bemutatja s elfogadásra ajánlja a következő egyházmegyei vagyonmérleget:

I. Egyházmegyei közigazgatási pénztár.

1. Ez évi pénztári maradvány	2357·44
2. Takarékpénztári részvény	1500·—
3. Kötvényekben kihelyezve	17313·78
4. Hadikölcsön kötvényekben	29255·—
5. 14542. sz. betétkönyvön	10995·55
6. Kamathátralék	<u>188·55</u>
Összesen	61580·32

II. Édes Albert alap.

1. Hadikölcsön kötvényben	4775·—
2. Betétkönyvön	<u>1523·51</u>
Összesen	6299·51

III. Egyházmegyei gyámtár alap.

1. Hadikölcsön kötvényben	3425·—
2. 10194. sz. betétkönyvön	2147·06
2. 14538. sz. betétkönyvön	<u>520·16</u>
Összesen	6092·22

IV. Gyűléstartási alap.

1. Betétkönyvön	1080·53
---------------------------	---------

V. Egyházfentartási alap.

1. Betétkönyvön	1988·19
2. Hadikölcsön kötvényben	1447·50
	<hr/>
Összesen	3435·69

VI. Segély alap.

1. 10481. sz. betétkönyvön	1367·24
--------------------------------------	---------

VII. Postatakarékpénztári letét.

100—

VIII. Követelések nyugdíjjárulékbán.

1. Egerlövő	59·06
2. Hejőbába	50·72
3. Tiszaoszlár	56·94
4. Felsőábrány	38·42
5. Igriczi	51·30
6. Heves	43·38
7. Csiszár Béla	99·65
8. Takács Mihály	180·44
9. Kérészy István	266·94
	<hr/>
Összesen	846·85

IX. Követelések közalapi járulékbán:

1. Egerlövő	103·20
2. Felsőábrány	38—
3. Heves	34·32
4. Hajőbába	23·44
5. Igriczi	73·52
6. Tiszaoszlár.	30·96
7. Mályi	16·64
	<hr/>
Összesen:	320·08

A tőkék főösszege:

I.	61580·32
II.	6299·51
III.	6092·22

IV.	1080.53
V.	3435.66
VI.	1367.24
VII.	100.—
VIII.	846.85
IX.	<u>320.08</u>

A vagyonállás főösszege: 81122.44

A bemutatott vagyonmérleget egyházmegyei közgyűlésünk elfogadja s jóváhagyja.

25. Számvevőszék bemutatja s jóváhagyását kéri az egyházmegyei pénztár 1918. évi következő költségvetésének:

I. Fedezet.

1. Államsegélyből	3908.52
2. Kamatokból	<u>2361.36</u>
Összesen:	6269.88

II. Szükséglet.

1. Esperes tiszteletdíja	300.—
2. Főjegyző tiszteletdíja s irodai átalánya	150.—
3. 2 aljegyző tiszteletdíja	200.—
4. Ügyész tiszteletdíja	100.—
5. Pénztárnok tiszteletdíja	600.—
6. Tanügyi bizottsági elnök tiszteletdíja	100.—
7. Egyházlátogatóknak	750.—
8. Iskola látogatóknak	400.—
9. Egyházkerületi képviselőknek	300.—
10. Számvevőszéki napi s fuvardíj	100.—
11. 3 számvevőszéki előadónak	300.—
12. Egyházkerületi gyűléstartási alapra	100.—
13. Egyházmegyei gyűléstartásra	1100.—
14. Egyházmegyei jegyzőkönyvekre	350.—
15. Nyomtatványokra	350.—
16. Suplicationális válság	602.50
17. Esperesi szolgának	30.—
18. Tanító egyletnek	50.—
19. Prot. irod. társaságnak	10.—
20. Tanítóképviselők fuvardíja	35.—
21. Andornoki egyházért kamat	15.—

22. Pályadíj	50.—
23. Kálvineumnak	100.—
24. Vallásos iratokra	50.—
25. Vegyesekre	127'38
	<hr/>
Összesen	6269'88

Egyházmegyei közgyűlésünk a bemutatott költségelőirányzatot helyesnek találván, elfogadja és megerősíti.

26. Számvevőszék jelenti, hogy az egyházak múlt évi zárszámadásait a számvevőszéki előadók átvizsgálván, legnagyobbreszt rendben találták. Kiigazítandó hibák: Maklár. A 44. számú kiadási tételnél a nyugta 20 fillérrel többet mutat s így a maradvány 20 fillérrel kevesebb leend. 2. Ónodon: a bevételi 2. sz. a. nyugta 12 fillérrel több s így a pénztári maradvány ez összeggel több. 3. Ujlőrinczfalva számadását nem küldvén be, számadása betérjesztésére utasítandó. A többi egyházak számadásai rendben levők.

Egyházmegyei közgyűlés a számvevőszék jelentése alapján a rendben talált egyházak számadásait jóváhagyja s gondnok és lelkészeket a bejegyzett tételekre néve a felelősség alól feloldja; a kiigazítandó egyházi számadásokért felelős gondnokok csak e kiigazítás megtörténte után nyernek felmentvényt. Az ujlőrinczfalvai lelkész pedig utasított a zárszámadás haladéktalan betérjesztésére.

26. a) Számvevőszéki előadók javaslatára

egyházmegyei közgyűlés a következő határozatokat fogadja el.

1. Azon egyházak számadásaiban, melyeknél a természetbeni járandóság meg van váltva, a költségvetésben feltüntetett természetbeni járandóság nemcsak értékelés szerint, de mennyiségileg is feltüntetendő.

2. Az ellennyugtákat a gondnok sohasem állíthatja ki, illetve írhatja alá; olyan esetekben, midőn ellennyugta nem kérhető, az ellennyugták kiállítását, a lelkész végezze.

3. A diósgyőr-vasgyári egyház pénztári maradványát a lelkésznek adván háborús pótlék gyanánt, követésre méltó cselekedetéért méltó az egyházmegye köszönetére is.

27. Beterjesztetett az egyházmegyei pénztár átvételekor felvett következő

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Miskolczon, 1918. április 12-én, az alsóborsodi ref. egyházmegye pénztárának az újonnan választott pénztárosnak való átadás alkalmából.

Jelen voltak: Tóth Béla esperes, id. Sólyom Gyula, Farkas István régi és új pénztáros s Román Ernő jegyző.

Az egyházmegye értékpapírai, betétkönyvei, ingóságai a következő címletek alatt adattak át:

I. Értékpapírok, betétek, követelések és készpénz:

1. 1 drb Miskolczi Takarékpénztári részvény	1500 K — f
2. Kölcsön kötvények értéke	17313 K 78 f
3. Hadikölcsön kötvényekben	38872 K 50 f
4. Betéti könyveken	19723 K 24 f
5. Kamat követelés	188 K 55 f
6. Az egyházmegye pénztára által különböző címeken egyházak és lelkészek helyett fi- zetett követelés	1166 K 93 f
7. Múlt évi pénztári maradvány	2357 K 44 f
Összes érték	81122 K 44 f

azaz nyolcvanegyezeregyszázhuszonkettő korona 44 fillér, amint ez az egyházmegyei pénztár 1917. évi számadásában az egyes alapok részletezve kimutatott állásának végső összegezésével megegyezik.

II. Ingóságokban:

1. Egy tűzmentes pénzszekrény.
2. 4 drb pénztári napló.
3. Hivatalos régi írások.
4. Pecsétnyomó.

Az egyházmegye e vagyona, értékek és ingóságok id. Sólyom Gyula pénztáros által Farkas István új pénztáros részére átadattak.

Kmf.

Román Ernő
jegyző.

id. Sólyom Gyula
volt pénztáros.

Tóth Béla
esperes.

Fenti vagyont átvettem.

Farkas István
egyházmegyei pénztáros.

Tudomásul szolgál.

28. A tiszánánai lelkész jelenti, hogy a reformáció négyszázados emlék-ünnepének megörökítése céljából 1118 koronát gyűjtött s ez összeget a

tiszanánai takarékpénztárban helyezte el. A presbitérium az emlékalapról úgy határozott, hogy az a szegények gyámolítására szolgáló alap magvát képezze.

Közgyűlésünk őszinte örömmel veszi tudomásul az emlékünnepek ilyen dícséretreméltó módon történt megörökítéséről szóló jelentést s egyben felhívja a tiszanánai presbitériumot, hogy az alap rendeltetését s kezelési módozatait is feltüntető alapító levelet szerkessen és azt 4 példányban terjessze őszi közgyűlésünk elé.

29. Borsodvármegye kir. tanfelügyelője 1012/918. sz. átiratában arról értesíti az esperesi hivatalt, hogy ápr. 8-án a hejőbábai református iskolában történt látogatása alkalmával ott a szabályszerűtlenségek egész sorozatát tapasztalta s egyúttal intézkedésre kéri az iránt, hogy a hejőbábai református iskolánál a törvényes követelményeknek megfelelő állapotok legyenek úgy az épületek, felszerelési, valamint a tanítási rend tekintetében is, mert a jelenlegi helyzet tűrhetetlen.

Közgyűlésünk meggyőződést szerezni óhajtván a hejőbábai iskolai és tanügyi állapotokról, az átiratot kiadni rendeli a közeljövőben ott megjelenő iskolalátogató küldöttségnek azzal a meghagyással, hogy mindenre kiterjedő, beható vizsgálatot tartván, az átirat minden egyes pontjára vonatkozó jelentést tegyen a tanügyi bizottsághoz, amely őszi közgyűlésünkre javaslatot fog terjeszteni az esetleges gyógyítás módozataira vonatkozólag.

30. A nemesbikki egyház presbitériuma a sárospataki főiskola új alapjának növelésére kivetett 1 koronás járandósága fizetését presbiteri s közgyűlési határozataival megtagadta s lelkész intézkedést kér.

Egyházkerületi határozat végrehajtásának megtagadásáról lévén szó, egyházmegyei közgyűlés ez ügyet a kerületi gyűléshez határozza felterjeszteni, attól várván ez ügyben az utasítást.

31. A poroszlói egyháznak hasonló irányú felterjesztésére szintén a kerület határozata kérendő.

32. A tiszadorogmai egyház a sárospataki főiskola javára fizetendő 1040 korona járandóságát olyan módon rendezte, hogy „harang alapjából“ kölcsön vette ez összeget 5 év alatti kamatokkal való visszatérítés kötelezettsége mellett. Ez intézkedés s kölcsön utólagos jóváhagyását kéri.

Jóváhagyó tudomásul szolgál.

33. A diósgyőri egyház az egyházi és úrvacsorai szerelvényekre vonatkozó csereszerződést a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége véleményével terjeszti be.

Egyházmegyei közgyűlés a szerződést jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

34. A mezőcsáti egyház beterjeszti özv. Ujj Jánosné, szül. Erős Juliánna alapítólevelét 12000 koronáról, melyet elhalt fia emlékére „néhai ifj. Ujj János emléket megörökítő alapítvány“ címen rendel kezeltetni. Az alapítvány összege állami járadékkölcsönbe, illetve hadikölcsönbe fektethető. Az alapítónak élte fogytáig, a kamatokból évenként 360 korona kiadandó, a kamat többi része szegénysorsú egyháztagok párbérének és egyházi adójának megváltására szolgáljon, sőt az alapító halála után a teljes kamatösszeg ezt a célt szolgálja. Ha pedig az alapító nem tudna még életében családi sírja gondozására alapítványt tenni, akkor az egyház tartozik a családi sírt gondozni.

Egyházmegyei közgyűlésünk köszönettel és elismeréssel veszi tudomásul a nemes célzatú alapítványt és az alapítólevelet az egyházkerülethez felterjeszteni rendeli.

35. A poroszlói egyház 3 rendbeli alapító levelet terjeszt be: Gál Pál presbiter és neje 2 alapítványt tesznek a poroszlói ref. egyház javára:

1. 500 koronát hősi halált halt fiok emlékére és nevére (Gál Sándor) azzal a kikötéssel, hogy az alapítvány 25 évig tőkésítendő s akkor kamatai egyházfentartásra elkölthetők. Ha egyházfentartás céljaira bármikor elegendő lenne a fedezet, úgy a kamatok az egyház kebelében alakult valamely jótékonycélú intézmény: szeretetház, kórház részére adandók.

2. Ugyanők 200 koronát, szintén egyházfentartásra, a maguk nevére. Ez összeg 500 koronáig tőkésítendő.

3. Gál Imre presbiter elhunyt neje emlékére, a reformáció emlékünnepén 1000 (egyezer) koronás alapítványt tesz a maga és felesége Nemes Sára nevére.

A tőke 2000 koronáig tőkésítendő s ekkor kamatai az egyházfentartás céljaira fordíthatók.

Egyházmegyei közgyűlés a nemes célt szolgáló alapítványokat tudomásul veszi s jóváhagyja, megerősítés végett a főt. kerületi gyűléshez felterjeszti. Az alapítvány tevőknek jegyzőkönyvében is köszönetet mond.

36. A tiszakeszi-i egyház 3 rendbeli alapítvány-levelet terjeszt be 4—4 példányban és pedig:

1. Négyesi Andrásné, született Szabó Erzsébet 100 koronás alapítványáról, egyházfentartási célokra, olyképen, hogy az alapítvány 400 koronáig gyümölcsöttség és csak ennek évenkénti kamatait lehessen az egyház szükségeinek fedezésére fordítani.

2. és 3. Ladányi Sámuelné, született Bogdány Juliánna két rendbeli alapítványáról, melyeket hősi halált halt fia emlékére tett egyenként 200—200

korona összegben. Ezek egyikének kamatait orgona, másikéit pedig szószerk javítására lehet fordítani.

Mind a három alapítvány köszönettel és jóváhagyólag tudomásul szolgálván, egyházmegyei közgyűlés az alapítvány-leveleket az egyházkerülethez felterjeszteni rendeli.

37. A mezőnyéki egyház *beterjeszti a múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlés által már tárgyalt, de alaki tekintetben kifogásolt 2 rendbeli alapítólevelet, melyeket ennek nyomán szabályszerűen kiállítva 4—4 példányban küld be. Ezek a Szabó Dániel gondnok nevére tett 500 korona alapítványról szólnak, mely összeget maga a gondnok 1000 koronára egészített ki.*

Tudomásul vétetvén, közgyűlés azokat az egyházkerülethez felterjeszteni rendeli.

38. A tiszavalki egyház jóváhagyás végett felterjeszti a lelkészi és tanítói földekre vonatkozó három rendbeli haszonbéri szerződést, melyek szerint a lelkész a lelkészi tagból az Apota oldal felől 4 magyar holdat használni cserébe ad 5 évre a tiszamenti Hordód dülöbéli 2 magyar hold kukoricaföldért, a négyesi határ felőli részen 20 magyar holdat haszonbérbe ad 8 évre évi 30 korona haszonbérért Tóth Vince tiszavalki lakosnak; az egyház a tanítói földet 1520 korona évi haszonbérért haszonbérbe adja hat évre Tóth Endre tiszavalki lakosnak.

A szerződések jóváhagyását azért kéri az egyház, hogy azok lelkész vagy tanító változás esetén az utódra is kötelezők legyenek.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szerződéseket jóváhagyja s megerősíti.

39. A tiszaszederkényi egyház jóváhagyás végett felterjeszti az egyház részére vásárolt két darab földről kiállított szerződést, melyet Klein Mór szirmabessenyői lakostól a tiszaszederkényi 497. sz. betétben A + 19. és 23. sorszám 2658—19. és 2658—23. sorszám alatt foglalt ingatlanokat 1790 kor. 60 fillérért megvásárolja a lelkész és tanító használatára.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szerződést jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

40. Sólyom Barna egerlövői lelkész a maga, valamint az ottani kántortanító és egyházfi-harangozó nevében panaszos beadványt intéz az egyházmegye közgyűléséhez, melyet arra kér, hogy az 1907. évi őszi egyházmegyei közgyűlés 62. számú határozatát helyezze hatályon kívül. A nevezett határozat ugyanis utasította az egerlövői egyház lelkészét és elöljáróságát, hogy igénybe véve az adócsökkentési segílyt, helyezkedjék rá az E. T. III. t.-c. 13. §-a a) és b) pontjában körülírt adózási alapra.

A panaszos beadvány, mely az idők egyik szomorú jele indokolási részében bármilyen szintiszta igazságot foglal is magában, közgyűlési határozat tárgyát — illetékesség hiányában — nem képezheti, mivel az egyházmegyei közgyűlés hatáskörét szabályozó I. t.-c. 56. §-ának egyik pontja alá sem foglalható.

41. A tiszadorogmai lelkész hivatkozással arra, hogy az egyházával kötött szerződése 1917. év végével lejárt, kéri annak kimondását, hogy a lelkészi díjlevél szerinti terménye maximális áron fizetessék.

Kérvény felett az előbbi pont alapján napirendre tér a közgyűlés.

42. *Egyházmegyei közgyűlés az egerlövői és tiszadorogmai kérvényekkel kapcsolatban*

figyelmébe ajánlja a lelkészeknek, a tanítóknak és egyházaknak, hogy miután az 1907. évvel kezdődő 10 éves adócsökkentési ciklus 1917. év végével lejárt, igyekezzenek új egyezséget kötni a lelkész hivatalnokok fizetését illetőleg s lehetőleg úgy, hogy évről-évre megállapítandó s mindig a folyó árak szerint fizetessenek a termény és szolgálmány járandóságok, hogy a belhivatalnokok díjlevelének értékei és az egyházközségek belső békéje mindenütt biztosítható.

43. A diósgyőr-vasgyári egyházközség múlt évi aug. 24-én kelt beadványában azt kérte az egyházmegyei közgyűléstől, hogy döntsön határozatával a Diósgyőr és a diósgyőr-vasgyári egyházközségek közt felmerült határkérdésben. Közelebbről megjelölve, annak kimondását kérte, hogy mindazon vasgyári és környező területrészek, melyek közigazgatási tekintetben Diósgyőr község kebelében: a vasgyártelek, Ujdiósgyőr és Perczes bányatelepen rendszeresített helyettes községi bírói körzetekbe tartoznak: mindezen területek a diósgyőr-vasgyári református egyházközség illetékességi körzetéül tekintessenek. E kérést azzal indokolja, hogy a közeljövőben teljesen kiépítendő, ágyúcsőgyár és munkás lakótelep is a vasgyár hivatali és közigazgatási körzetébe, illetve fennhatósága alá fog kerülni. Ezenkívül kívánja annak az eldöntését is, hogy a „Tatárdomb“-nak nevezett terület rész a vasgyári, vagy pedig a diósgyőri egyházközséghez számíttassék-e? — Tájékoztató végzett részletes helyszínrajzi térképet is csatol.

Őszi közgyűlésünk 28. sz. határozatával a beadványt a diósgyőri egyházközséghez tette le annak véleménye meghallgatása céljából, melynek presbitériuma 1917. nov. 11-én tartott ülésében felvett jegyzőkönyvét küldötte be. Ebben nem ismeri el a határsértés részéről való megtörténtét, sőt az ellenkezőjét állítva, hivatkozik több hivatalos átiratára, melyekben diósgyőri egy-

háztagoknak a vasgyári egyházközség által történt megadóztatását nehézményeli s melyekre állítása szerint választ sem kapott. A diósgyőri egyházközség a maga részéről semmi okot nem lát arra, hogy az elválás alkalmával megállapított „megegyezési pontozatok“-at megváltoztassa, melyek tényleg az 1908. évi őszi egyházmegye közgyűlésének 25. és az ugyanazon évi egyházkerületi közgyűlésnek 106. sz. határozatával egyházhatósági jóváhagyást nyertek.

Közgyűlésünk ez ügyben egymás közötti békés megegyezést ajánlja a két egyházközségnek. Egyébként pedig amennyiben az ügy továbbra is vitás volna, e tárgyban az V. t.-c. 33. §-ának 3. pontja értelmében közigazgatási bírói eljárásnak van helye.

44. Múlt évi őszi közgyűlésünk 30. pontjában teljes terjedelmében olvasható a múlt évi tavaszi közgyűlésen kiküldött bizottságnak véleményes javaslata, mely a diósgyőri egyházközség tulajdonát s a lelkész haszonélvezetét képezett 13 katasztrális hold 256 ööl területnek 110.000 korona eladási ára jövedelmének hová fordítása kérdését tárgyalja. Őszi közgyűlés e terjedelmes javaslatra azt a határozatot hozta, hogy „a jogi szempontok teljes tisztázása érdekében az egyházkerületi ügyész véleményének kikérése után a kerületi ügyésszel kiegészített bizottság javaslatát bevárva fog végérvényesen határozni“.

Minthogy a múlt őszi közgyűlés határozatában említett egyházkerületi ügyészi vélemény, illetőleg a kerületi ügyésszel kiegészített bizottság javaslata kezünkben nincsen, közgyűlés kimondja annak bevárását s így a határozathozatalt e tárgyban elhalasztja.

45. A mezőkeresztesi egyház a következő 3 rendbeli jelentését terjeszti egyházmegyei közgyűlésünk elé:

1. Vagyoneleltárának 5. tételszáma alatt bérletbiztosítási letét címen 2354.18 korona szerepel. Ez összeg eredetileg 2000 koronában volt az illető bérlő által befizetve. Mivel azonban a múlt év folyamán a bérlet lejárt és a szerződésszerű kiegyenlítés megtörtént: ez a tétel a vagyoneleltárban többé nem fordulhat elő.

Helybenhagyólag tudomásul szolgál és a tétel törlése elrendeltetik.

45. a) Hivatkozással az 1912. év tavaszán tartott egyházmegyei közgyűlés 43. sz. határozatára, jelenti továbbá, hogy az eladott szövetkezeti bolt árából kölcsönvett 8000 koronát a múlt év végével vissztérítették.

Tudomásul vétetik.

45. b) A reformáció 400-dik évfordulója alkalmából tartott díszgyűlésükön, amelynek jegyzőkönyvi kivonatát csatolják, elhatározták, hogy a

jubileum emlékére 15000 koronás egyházfenntartási alapot létesítenek olyképen, hogy azon tőkéket és alapokat, melyeknek kamatai az egyházat illetik, összevonja és hozzácsatolja az évi 11%-os, valamint a 2 korona rendkívüli család-fői adót. Az alapok és tőkék ez összevonásának nincs semmi akadály, mert ezek adományokból és közadakozásból, valamint a szövetkezeti bolt ára alapjából létesültek; az említett adók által 15000 koronára való emelés pedig azért mondható méltányosnak, mert így a hívek vagyoni erejükkel arányos mértékben járúlnak e jubileumi alap létrehozatalához.

A jegyzőkönyvi kivonat tanúsága szerint

az összevont tőkék	8803·66 koronát
az összevont alapok	3356·28 koronát
a kivetendő adók	1840·06 koronát
tesznek ki.	<u>Összeg: 15000— korona</u>

Egyházmegyei közgyűlés a mezőkeresztesi egyház ez elhatározását a maga részéről jóváhagyólag tudomásul veszi és megerősíti.

46. A mezőcsáti egyház a főtisztelendő egyházkerületi közgyűléstől nyert meghagyás folytán, betérjeszti jelentését (23.) alapítványainak a múlt év végén mutatkozó állapotáról, mint amelyek úgy az összes, mint a szegénysorsú egyháztagok párbérének és egyházadójának megváltására szolgálnak. Ezek szerint:

1. Az összes egyháztagokéra szóló alapítványok összege 1917. végén 55027 koronát tüntetett fel, amely az 1916. évi állapothoz képest 4142 korona emelkedést mutat és részint ingatlanban, részint kötvényekben és váltókban, valamint 6%-os hadikölcsön-kötvényekben van elhelyezve.

2. A szegénysorsú egyháztagok párbérének és egyházadójának megváltására szolgáló alapítványok összege a múlt év végével 25140 korona, amelynek lényeges, 12240 koronával történt emelkedését a múlt évben tett többrendbeli alapítványok idézték elő.

Az alapítványok kamatja $\frac{1}{3}$ részben a mezőcsáti református egyházat, $\frac{2}{3}$ részben pedig az egyház két lelkészét illeti.

Ugyancsak a mezőcsáti egyház jelenti, hogy a reformáció négyszázados fordulójának megörökítésére, pénztári feleslegéből 3000 koronás alapítvány létesítését határozta el s ehhez hozzácsatolván a jubileumi istentisztelet alkalmával befolyt 150 koronát, ez összegeket a múlt év végével tőkésítette és kamatait a folyó évtől kezdve a szegénysorsú gyermekek felruhásására és tankönyvekkel való ellátására fogja fordítani.

Egyházmegyei közgyűlés a mezőcsáti egyház mindkét rendbeli bejelentését jóváhagyólag tudomásul veszi; ezek elsejét a főtisztelendő kerülethez felterjeszteni rendeli. Egyben pedig a második jelentéséhez a presb. ülési jegyzőkönyvi kivonatot pótlólag beküldeni rendeli.

47. A diósgyőri egyház presbitériuma tudomásvétel és jóváhagyás végett bejelenti, hogy ez év folyamán többféle, u. m. úrvacsorai-, legátus-, konfirmációi, adó és építési alapok léteítését határozta el, mindenik alapnak rendeltetését és kezelését részletesen meghatározva. Ez alapok létesítése és növelése nem jelent az egyháztagokra új terhet, mert részint adományokból, részint az által nyernek fedezetet, hogy az egyház 1917-ben kifizetett 5638 korona adósságot s az úgy felszabadult évi bevételt az alapok létesítésére és növelésére óhajtja az egyház fordítani.

Egyházmegyei közgyűlés a szép tervet örömmel veszi tudomásul, csupán annyit fűz hozzá figyelmeztetésül, hogy a szép jövőnek az előkészítése a jelenlegi egyháztagok túlterhelésével ne történjék.

48. Az eгри egyház előljárósága azzal a kéréssel keresi meg az egyházmegyei közgyűlést, miszerint méltóztassék pártolólág terjeszteni az egyházkerületi gyűlésre azon kérelmeket, hogy az eгри egyház a r. kath. zárda középiskoláiban teljesítendő hitoktatás ellátására legalább 700 korona évenkénti hitoktatási segílyt nyerjen. Indokolásul előadja, hogy nevezett zárdában van 4 osztályú polgári leányiskola, 3 osztályú felsőkereskedelmi, 4 osztályú tanítóképző és 8 osztályra kiépítendő leánygimnázium. Hogy a tanerő követelményeinek csak megközelítőleg is eleget tehessenek, feltétlenül szükséges volna minden intézeti ágban legalább heti 2 hittanóra adása, mert a mai állapot, mely szerint heti 1 hittanórán 3 intézeti ág 7 osztállyal vesz részt, tarthatatlan és az intenziv vallásoktatással nem fér össze.

Egyházmegyei közgyűlés teljes tudatában lévén az eгри egyház kérése elvitázhatatlan voltának, teljes tisztelettel kéri a főtisztelendő egyházkerületi közgyűlést a tarthatatlan állapotnak lehető szanálására.

49. Szabó Barna nyugalmazott miskolczi főgimnáziumi tanár, még 1883. évben, a kisgyőri egyház lelkésze és tanítója javára kamatozó 200 korona alapítványt tett áldott emlékű édes atyja emlékezetének megörökítésére.

Ez alapítványt mind a mai napig saját kezeiben tartva, apránként 800 koronára növelte, s hadi-kölcsön kötvényben s takarékpénztári betét könyvön elhelyezve, de továbbá is saját kezében kívánja megtartani. Az alapítvány jövedelmét illetőleg azonban azt a módosítást kívánja tenni, hogy az évi kamatok, ezután teljes egészében, csak a lelkészt illessék.

Egyházmegyei közgyűlés, a Szabó Barna gyermeki hálájának illetően módon való követésre méltóan szép megnyilvánulását elismeréssel veszi tudomásul. Az alapnak általa évenként való gyarapítását hálásan köszöni; a jövedelem hova fordítását illető újabb elhatározását tudomásul veszi, s élete hátra levő idejére Istennek áldó kegyelmét kéri.

50. A sályi lelkész azon kéréssel keresi meg az egyházmegyei közgyűlést, miszerint méltóztassék megerősíteni a sályi egyház és belhivatalnokai között az 1917. évben kötött, a presbytérium és közgyűlés becsatolt jegyzőkönyveivel igazolt ama megegyezést, mely szerint a belhivatalnokok termény és közmunka járandóságai helyett ezeknek készpénz váltásdíját fogják kapni és pedig a termény ára a januári piaci árak, a közmunka pedig az az évi munkabérek alapján állapíttatik meg évről-évre.

Egyházmegyei közgyűlés a helyes alapokon nyugvó megegyezést készséggel megerősíti.

51. Somody János hejőbácai agg lelkész részint a káplántartásból, majd ennek híján a helyettesítésekből reá háruló sok teherre, részint az adósegély révén előállott nagymérvű károsodására s végül a rendkívüli drágaságra való hivatkozással segélyért folyamodik.

Kérvénye pártolólág adatik ki a segélyosztó bizottságnak.

52. A kistokaji h.-lelkész jelenti, hogy a kistokaji egyházban a sárospataki főiskola javára fizetendő 1 koronát járulék, összesen 624 korona, a csatolt presbitériumi jegyzőkönyv tanúsága szerint részben házaspáronként 2 koronával, részben állami egyenes adó arányában rovatott ki. A kivetett 624 koronából 422 korona 30 fillér be is folyt, 36 egyháztag azonban a rájuk kivetett összegét megfizetni vonakodik. E 36 egyháztagra vonatkozó hátrálék kimutatást további intézkedés végett beterjeszti az egyházmegyei közgyűléshez.

Egyházmegyei közgyűlés utasítja a kistokaji egyházat, hogy a még hátrálékos összeget az egyház közpénztárából a sárospataki főiskola javára fizesse ki. A kimutatott hátrálék az ügy jelenlegi állapotában végrehajtás alá nem vonható, amennyiben az egyháztörvények szerint „egyházi adó az egyénekenkénti kivetésnek felsőbb jóváhagyással való ellátása előtt végrehajtás útján nem hajtandó be“. Hanem utasíttatik az egyház előljárósága, hogy az egyháztörvények vonatkozó rendelkezéseinek figyelembe vételével készített egyénekenkénti kivetést terjeszsen az egyházmegye elé s hogy az ügy hosszú halasztást ne szenvedjen, közgyűlés felhatalmazza az esperest, hogy a törvényszerűen elkészített egyénekenkénti kivetést az egyházmegye nevében megerősíthesse s ennek megtörténte után az esetleg fizetni vonakodók ellen a közigazgatási hatóság előtt a végrehajtás elrendelését kérje.

53. Tavaszai egyházkerületi közgyűlésre képviselőkül kiküldetnek:

1. Lelkeszi részről; Gaál Ferenc, Pósa Péter tanácsbírák, Román Ernő aljegyző.

2. Világi részről: Dr. Rácz György, Dr. Lossonczy István, Pappszász Lajos világi tanácsbírák rendes tagokul; Farkas István lelkeszi, Puky László világi részről póttagokul.

54. Őszi egyházmegyei közgyűlés helyéül a még mindig fennálló rendkívüli viszonyokra való tekintettel Miskolcz jelöltetik ki.

55. A bizottságok a következőképen alakították ki:

Közalapi bizottság: Elnök: Tóth Béla esperes, pénztárnok: Farkas István. Deák Gyula, Dr. Kérészy Barna, Szabó András rendes, Tóth István póttag.

Nyugdíj bizottság: Elnök: Tóth Béla esperes. Tagok: Horváth Bertalan, Szabó András, Bónis Bertalan rendes, Farkas István póttag.

Segélyosztó bizottság: Elnök: Tóth Béla esperes és Báró Vay Elemér. Tagok: Deák Gyula, Bónis Bertalan, Lossonczy István, Sólyom Gyula, Szabó András, Farkas István, Csiky Béla.

Számvevőszék: Elnök: Tóth Béla esperes és Báró Vay Elemér. Előadók: Sólyom Lajos, Román Ernő, Pósa Péter. Tagok: Deák Gyula, Bónis Bertalan, Dr. Rácz György, Dr. Molnár Gyula. Pénztárnok: Farkas István.

Tanügyi bizottság: Elnök: Gaál Ferenc és Deák Gyula. Tagok: Tóth István, Pósa Péter, Szalóczy Pál, Baksa Lajos, Csiky Béla, Putnoky István.

56. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésével esperes és Deák Gyula tanácsbíró elnöklete alatt megbízatnak: Horváth Bertalan és Szabó András tanácsbírák.

57. Jegyzőkönyvet hitelesítik.

Miskolcz, 1918. május hó 2-án.

Farkas István

főjegyző.

Pósa Péter

Dr. Regéczy József

Román Ernő

aljegyzők.

Tóth Béla

esperes.

Deák Gyula

Horváth Bertalan

Szabó András

tanácsbírák.

Jegyzették:

Farkas István főjegyző: 1—9., 11—15., 18., 30—32., 41—42., 49. pontokat.

Puky László világi főjegyző: 34—37., 45—46. pontokat.

Pósa Péter aljegyző: 28—29., 40., 43—44. pontokat.

Román Ernő aljegyző: 10., 16—17., 21—22., 27., 47—48., 50., 51., 57. pontokat.

Dr. Regéczy József világi aljegyző: 19—20., 23—26., 33., 38., 39. pontokat.

BÍRÓSÁGI ÜGYEK.

I.

JEGYZŐKÖNYV.

Mely felvétellett az alsóborsodi református egyházmegye közigazgatási bíróságának, mint első fokú bíróságnak, a borsodgeszti lelkészválasztás ellen beadott panasz tárgyában Miskolczon február 25-én tartott időszaki ülésében.

Jelen vannak: Tóth Béla esperes és báró Vay Elemér egyházmegyei gondnok kettős elnöklete alatt nagytitiszteletű Sólyom Gyula lelkészi, Bónis Bertalan és Lossonczy István világi tanácsbírák, dr. Molnár Gyula egyházmegyei ügyész, Román Ernő előadó és jegyző.

A borsodgeszti egyház képviselőiben: Szakács Pál felügyelő lelkész.

A panaszosok közül: Vályi Nagy János.

Várady Pál panaszlott és védője: dr. Németh Imre.

Tárgyalást vezető világi elnök az ülést az ügy megnevezésével megnyitván, megállapítja, hogy miután a bíróság részéről hivatalból figyelembe veendő érdekeltégi eset nem forog fenn, továbbá, mivel a felek részéről sem érdekeltégi, sem illetékességi kifogás nem emeltetett, a bíróság tagjai pedig kellő számban vannak jelen: a bíróság szabályszerűen megalakult. Felhívja előadót az ügy ismertetésére.

Előadó előterjeszti, hogy a borsodgeszti egyház törvényszerű előkészítés után 1917. szeptember 23-án tartott egyházi közgyűlésben a becsatolt választási jegyzőkönyv tanúsága szerint 6 pályázó közül Várady Pál kistokaji h.-lelkészt választotta lelkészül, ki 126 érvényes szavazatból 88-at kapott. E választást Vályi Nagy János borsodgeszti lakos és 11 társa a törvényes határidőn belül az esperesi hivatalhoz beadott felebbezésükben megfélebbeszték.

A 4 főcsoportba foglalható panasznak, továbbá ez ügyben az egyházmegyei elnökség által Borsodgesztre elrendelt s 1918. január 15. és 16. napjain szabályszerűen lefolytatott vizsgálat jegyzőkönyvének és tanúvallomásainak részletes ismertetése után úgy a felek, mint a bíróság tagjai felszólítottak a bizonyításra vonatkozó esetleges indítványaik megtételére; s miután sem a felek, sem a bíróság tagjai kérdésesi, illetőleg indítványozási jogukkal nem kívánnak élni, az ügyészi vélemény meghallgatása után világi elnök a tárgyalást berekeszti, mely után az alsóborsodi egyházmegye közigazgatási bírósága zárt ülésben egyhangúlag a következő ítéletet hozta:

Ítélet: A Borsodgeszten 1917. szeptember 23-án megejtett lelkészválasztás megerősítettik s panaszosok panaszukkal elutasítatnak.

A felmerült 245 korona eljárási költség Vályi Nagy János és társai panaszosok terhére megállapítatik s panaszosok ez összegnek 15 napon belül az esperesi hivatalhoz való befizetésére köteleztetnek különbeni végrehajtás terhe mellett.

Indokok: A lefolytatott helyszíni vizsgálat alkalmával tett vallomások nem bizonyítják a panasz tényállásait, sőt teljesen pletyka és alapnélküli feltevések színvonalára süllyesztik azokat. A panaszlevélnek a választói névjegyzékre vonatkozó része szintén megdől a vizsgálati jegyzőkönyv ama megállapításán, hogy az a törvényben előírt módon van kiállítva és felsőbb hatóság által megerősítve; szavazati joga a törvény szerint csak annak van, aki a névjegyzékbe fel van véve s így a választást vezető küldöttség épen akkor járt volna el szabálytalanul, ha nem ehez a névjegyzékhez alkalmazkodott volna.

Az eljárási költségeknek a panaszlók terhére való megállapítása a panasz elutasításán alapszik.

Az ítélet nyílt ülésben az összes értékelt felek jelenlétében kihirdetett azzal, hogy elleni 15 napon belül felebbezés adható be.

Panaszlók nevében Vályi Nagy János kijelentette, hogy az ítéletben megnyugszik, felebbezni nem kíván.

Kelt mint fent.

Báró Vay Elemér

egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Tóth Béla

esperes, egyházi elnök.

Román Ernő

aljegyző, mint bírósági elnök.

II.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett az alsóborsodi ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1918. évi május hó 2-án Miskolczon tartott rendes ülésében.

Jelen vannak a bíróság részéről: Tóth Béla esperes egyházi és Báró Vay Elemér egyházmegyei gondnok tárgyalást vezető világi elnök kettős elnöklete alatt Horváth Bertalan, Szabó András, Gaál Ferenc, Tóth István, Farkas István, Pósa Péter lelkészi, Papszász Lajos, Deák Gyula, Lossonczy István, Dr. Ráczy György világi tanácsbírák és Dr. Regéczy József egyházmegyei aljegyző mint előadó és jegyzőkönyvvezető; a felek részéről: Szabó Bertalan lelkész és Szilvási Pál gondnok.

Tárgy: a hejőpapi lelkész és tanító párbérváltság ügye.

Tárgyalást vezető elnök az ülést megnyitván, megállapítja, hogy a jelenlevő bírák ellen sem hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset fenn nem forog, sem e felek részéről érdekeltségi kifogás nem emeltetett; így a bíróság szabályszerűen megalakult.

Előadó előszóval ismerteti az ügyet.

A felek részéről megjelent lelkész és gondnok előadják, hogy a váltság összegére vonatkozólag a folyó évben is egyezkedési tárgyalások voltak közöttük, de csekély különbség miatt megegyezni nem tudtak s így a lelkész a termények díjlevélszerinti természetbeni kiszolgáltatását, vagy folyó ár szerinti megváltását, gondnok a 14 korona megváltási ár fenntartását kéri.

Egyházmegyei bíróság a tárgyalás berekesztése után zárt ülésben egyhangúlag meghozta a nyílt ülésben kihirdetett következő végzést:

A hejőpapi egyházközségnek az egyház és lelkész és tanító között 1913. év augusztus 24-én létrejött felsőbb jóváhagyás hiányában nem jogérvényes egyezsége alapított s 1918. március 10-én hozott közgyűlési határozata feloldatik. Az érdekelteknek joguk lévén újabb egyezkedési tárgyalást kezdeni, mindaddig, amíg az egyezségi tárgyalás eredményre nem vezet, vagy eredménytelensége ki nem tűnik, kötelezi egyházmegyei bíróság a hejőpapi ref. egyházat, hogy a párbért a lelkész és tanító részére a díjlevél szerinti mennyiségben természetben szolgáltatassa, amennyiben pedig ez a mai viszonyok között nem volna lehető, annak maximális árát térítse meg.

Indokok: A hejőpapi lelkész és tanító azt kérték egyházuktól, hogy az őket díjlevél szerint megillető gabona minden év őszén s már a folyó 1918. év őszén is a mindenkori folyó árban legyen megváltva, miután az egyház és lelkész és tanító között 1913. évben köblönként 14 koronában megállapított megváltási ár a mai viszonyok között oly csekély, hogy így ők az ez alapon velük járó párbérből megélni nem tudnak.

Az egyház a lelkész és tanító kérelmét elutasította s továbbra is a 14 korona egységár szerint akarja a párbért fizetni.

Lelkész és tanító panasszal fordultak az egyházmegyei közigazgatási bizottsághoz, mint az E. T. V. törvc. 33. §. 5. pontja szerint illetékes bírósághoz, hogy a vitás kérdést egyház és lelkész és tanító között döntse el.

Egyházmegyei bíróság a felek előadásából azt látta, hogy nincs kizárva, hogy felek megegyezzenek, sőt nagyon valószínű, hogy megegyeznek s ezért újbóli egyezkedésre utasította őket.

Miután mindaddig, míg a díjlevél helyett jogerősen más díjlevél nem állapított meg, az eredeti díjlevél van érvényben, kötelezni kellett egyházat, hogy a párbért a megegyezésig, vagy a megegyezés végleges meghiúsulásáig a díjlevélbeni terményekben természetben szolgáltatassék lelkésznek és tanítónak, amennyiben pedig ez a viszonyok miatt lehető nem lenne, a díjlevél szerinti termények maximális árát fizessék meg.

Kelt mint fent.

Tóth Béla
esperes,
lelkészi elnök.

Báró Vay Elemér
egyházmegyei gondnok,
világi elnök.

Dr. Regéczy József
előadó s jegyzőkönyvvezető.

III.

Elnökség felhívja a bíróságot az időszaki tanács megalakítására.

Határozat: Az időszaki tanács tagjaiul egy évre szóló érvénnyel megválasztottak: Az esperes és egyházmegyei gondnok elnöklete alatt az

I. tanácsba: Sólyom Gyula, Horváth Bertalan, Deák Gyula rendes, Lossonczy István, Szabó András, Dr. Rácz György póttagok;

a II. tanácsba: Szalóczy Pál, Papszász Lajos, Dr. Kérészy Barna rendes, Bónis Bertalan, Gaál Ferenc, Farkas István póttagok.

Tartalomjegyzék.

1. Gyűlés megnyitása, esperes imája.
2. Elnök a gyűlést alkotó tagokat üdvözli s a gyűlés megalakul.
3. Igazolt elmaradások.
4. Az igazolatlanul elmaradottak bírsággal sújtatnak.
5. A bírósági ülés idejének kítűzése.
6. Kenessey Béla emlékezete. Nagy Károly üdvözlése.
7. Dr. Ráczy György üdvözlése.
8. A közebéd árának megosztása.
9. Egyházmegyei jegyzőkönyvek nyomtatása.
10. Farkas István és Pósa Péter tanácsbírák eskütétele.
11. Lelkészi fő- és aljegyzőségre szavazás kítűzése.
12. Esperesi jelentés.
13. Hejőbábai lelkeszi szolgálat kérdése.
14. Vagyonleltári ívek elkészítettek.
15. Az adakozások nem nyomattatnak ki.
16. Lelkészválasztások s beerősítések.
17. Segédlelkészek bekebelezése s elhelyezése.
18. Némethy Margit tiszadorogmai tanítónő beerősítése.
19. Segélyosztó bizottság jegyzőkönyve.
20. Lelkészi nyugdíjintézet sk. elszámolása.
21. Egri missiói jelentés.
22. Missiói jelentések.
23. Számvevőszéki jelentés.
24. Vagyonmérleg.
25. Költségvetés 1918-ra.
26. Az Egyházak zárszámadásai megerősítetnek.
26. a) Számvevőszéki előadók indítványai.
27. Pénztárátadási jegyzőkönyv.
28. Tiszánánai emlékalap létesítése.
29. A hejőbábai tanító elleni panasz.
30. Nemesbikk megtagadja a sárospataki főiskolának a járulék fizetést.
31. Poroszlói egyház ugyanez ügye.
32. Tiszadorogma kölcsön vett harang ügye.
33. Diósgyőri egyház úrvacsorai edényei eladása ügye.
24. Nagy Jánosné alapítványa.

35. Gaál Pál és Gaál Imre alapítványa.
36. Négyesi Andrásné és Ladányi Sámuelné alapítványa.
37. Szabó Dániel Mezőnyék alapítványa.
38. Tiszavalk haszonbérszerződése.
39. Tiszaszederkény váltság ügye.
40. Egerlövő párbérváltság ügye.
41. Tiszadorogma párbér váltság ügye.
42. Határozat a díjlevelek épségben tartása ügyében.
43. Diósgyőr és a Vasgyár határ ügye.
44. Diósgyőri lelkészi föld eladási ügye.
45. Mezőkeresztes bérletbiztosítása.
45. a) Mezőkeresztes szövetkezeti bolt ára visszafizettetik.
45. b) Mezőkeresztes reformációi-alap létesítése.
46. Mezőcsáti alapok állása s új alapítványa.
47. Diósgyőri egyház alapítványa.
48. Eger vallástanítási segélyt kér.
49. Szabó Barna alapítványa.
50. Sály párbér ügye.
51. Somodi János segély kérvénye.
52. Kistokaj adókulcsa a pataki főiskola javára.
53. Egyházkerületi kiküldöttek.
54. Őszi gyűlés helye Miskolcz.
55. Bizottságok megalakítása.
56. Jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldetnek.
57. Hitelesítés.

Bírósági ügyek.

- I. Időszaki tanács.
- II. A hejőpapi párbér ügy.
- III. Időszaki tanács megalakulása.